

Årsmelding

BERGEN BRANNVESEN

2022

Innhold

Foto: Eivind Senneset

Premiere for 110

I over et år fulgte kamerateamet fra NRK brannmannskapene på jobb. Dette ble til ti episoder, som viser hverdagen på brannstasjonene og variasjonen i oppgavene til brannvesenet.

Brannsjefens kommentar	4
Bergen brannvesen	6
Oppdrags- og hendelsesstatistikk	8
Tre dødsbranner i Bergen	14
Utvalgte hendelser fra 2022	16
110 på TV-skjermen	22
Kraftig gress- og lyngbrann på Espeland	24
Enda en batteribrann i Bergen sentrum	26
Brannforebyggende aktiviteter i Bergen	28
Bedre tilgang til risikoutsatte bygg	32
Studenter sjekker ikke brannsikkerheten	34
Brannsikkerhet i private boliger i Bergen	36
Brannførebyggjande aktivitetar i Samnanger, Osterøy og Vaksdal	38
Feie- og tilsynstenester i Samnanger, Osterøy og Vaksdal	40
Beredskapstenester i Samnanger, Osterøy og Vaksdal	42
110 Vest	46
Kompetanse og øvelser	48
Vest brann- og redningsregion	52
Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning	56
HR, HMS, kvalitet og miljø	58
Begynte i brannvesenet på pur f***	62
Ressurser	66
Årsregnskap 2022	68

Brannsjefens kommentar

2022 har vært preget av endring både globalt og lokalt. Vi har gått fra en krevende koronasituasjon og tilbake til normalen, og vi har gått fra et fredelig Europa til et Europa i krig. Bergen brannvesen har gått fra byrådsleders avdeling til byrådsavdeling for klima, miljø og byutvikling, vi har fått ny røykdykkertest og ny brannsjef. Gjennom store deler av året har vi blitt fulgt av NRKs fotografer til 110-serien. Alt dette har vært med på å prege året for brannvesenet på ulikt vis.

2022 var vi ute på over 3 100 oppdrag i Bergen kommune. Vi hadde 87 boligbranner, og i tre av dem omkom dessverre tre av våre innbyggere. Enhver dødsbrann er én for mye. Vi gjør alt vi kan for å lære av disse tragiske hendelsene og alle dødsbranner blir derfor grundig evaluert.

TILBAKE TIL NORMALEN

Etter en lang periode med kontaktrestriksjoner, var det viktig for brannforebyggende avdeling å hente inn etterslep. Det har vært gjennomført tilsyn i både boliger og i særskilte brannobjekter, alle bekymringsmeldinger er fulgt opp og det er gjennomført aksjoner og uanmeldte nattkontroller.

Dette året har vi også igjen kunnet gjennomføre de store kampanjene, og arrangere de populære barnehagedagene og Åpen brannstasjon. Bjørnis besøkte både hovedbrannstasjonen og Arna brannstasjon, og det er ingen tvil om at han er blitt en enda større superhelt under pandemien. Så mange besøkende har vi aldri hatt før!

Vi har også deltatt på arrangementer, og

jeg vil særlig trekke frem vår deltakelse i Pride-paraden i juni. Jeg synes det er særdeles viktig at vi som brannvesen er tydelige på å vise vår støtte til økt mangfold, toleranse og aksept.

VIKTIG NYTT ØVELSESFELT

Det er veldig gledelig at vi i 2022 endelig kunne åpne det etterlengtede øvelsesfeltet på Flesland. Feltet vil bli et viktig nav i arbeidet med praktisk kompetanseheving for brannvesenet i hele regionen. Vi ser frem til å kunne videreutvikle og benytte oss stadig mer av fasilitetene i årene som kommer.

I 2022 vi har øvd mye på skogbrann og gjennomført skogbrannkurs i regi av Vest brann- og redningsregion. Det å øve sammen og få opplæring i felles metoder er svært nyttig, og det er gjennomført mange kurs, blant annet i medietrening og stabshåndtering. En av de største øvelsene var Øvelse Kinn, i regi av Kystverket og IUA.

I slutten av april fikk vi bruk for det vi har lært og øvd på, da vi måtte håndtere en stor gress- og lyngbrann på Espeland. Dronen ga oss god oversikt over området

og betydelig innsats ble lagt ned for å hindre at brannen skulle spre seg til Espeland fangeleir. Mange av våre mannskaper kjempet mot flammene sammen med Sivilforsvaret, og med hjelp av skogbrannhelikopter og tankbiler fra Øygarden og Askøy.

ENDRING I RISIKO- OG TRUSSELBILDET

Vi må nok belage oss på økning i skogbranner og andre klimarelaterte hendelser også i årene fremover. Endringene i klimaet, sammen med Russlands invasjon av Ukraina, har dette året vist oss at vi må tenke nytt rundt våre egne risiko- vurderinger.

Vi opplever fremdeles branner knyttet til litiumbatterier. Dette er en utfordring som ikke blir mindre i tiden fremover. Gjennom 2022 har Bergen brannvesen derfor satset stort på å øke kompetansen på forebygging og håndtering av branner i tilknytning til nye energibærere.

2022 har også vært året for den nye nasjonale brann- og redningsvesenforordningen, som har brakt oss inn i et omfattende og viktig ROS-arbeid for hele Bergen brannvesen. Det samme gjelder våre samarbeidskommuner Samnanger, Vaksdal og Osterøy. Samlet vil dette arbeidet gi en del nye føringer for hvordan vår fremtid vil se ut.

Et annet stort arbeid, som ble påbegynt i 2022 og som skal munne ut i en Stortingsmelding i 2023, er arbeidet med en nasjonal helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet. Jeg har vært heldig å få en plass i arbeidsgruppen, som ledes

Foto: Siv Kristin Hovland

av DSB, i tillegg til at Bergen brannvesen har fått to representanter inn i viktige del-arbeidsgrupper. Det er 13 år siden tilsvarende gjennomgang ble gjort.

BRANNSJEFSKIFTE

I mai kom offentliggjøringen av at brannsjef Leif Linde skulle gå av. I påvente av avklaring på veien videre, styrte vara-brannsjef Frode Bødtker skuten solid i månedene frem til jeg var på plass som brannsjef i august.

Allerede i løpet av de første dagene i ny posisjon fikk jeg æren av å fronte to glad-saker. Den første var at vi fikk innvilget fritak for skatteavgift på USAR-bilen, etter en lang kamp for å overbevise skattemyndighetene om at dette er en bil til bruk i redningsspesialiserte situasjoner. Den andre er at det omsider ble gitt igangsettelsesvedtak på byggingen av nye Fana brannstasjon. Det har vi ventet

lenge på, og vi er glade for at byggingen startet i oktober!

VÅRE MEDARBEIDERE

Vi har fått ni nye medarbeidere i 2022, mens elleve har sluttet, inkludert de som har gått av med pensjon. Dette innebærer at arbeidet med rekruttering har krevd en god del oppmerksomhet.

Bergen brannvesen har på slutten av året fått vise seg frem for hele det norske folk. Nær to års samarbeid med NRK resulterte i 110-serien, som startet å rulle på skjermene rett før jul. Vi markerte serie-start med en fantastisk premiefest på Forum Scene. Serien har bidratt til å styrke vår fellesskapsfølelse – og det er viktig!

Jeg har mer enn én gang kjent på en enorm stolthet når jeg ser på serien. Den får godt frem kunnskapene og empatien,

som de ansatte i Bergen brannvesen besitter og som de bruker hver eneste dag til beste for byen og innbyggerne.

Jeg takker for tilliten jeg er vist med å få lov til å være brannsjef i Bergen, Osterøy, Vaksdal og Samnanger – med de opp-gaver og verv dette medfører. Det er store sko jeg skal fylle og viktig arbeid som står foran meg, og jeg skal gjøre mitt ytterste for å utøve rollen på beste vis.

Bergen, 20. mars 2023

Janicke Larsen
brannsjef

Bergen brannvesen

Foto: Siv Kristin Hovland

Bergen brannvesen ledes av brannsjef Janicke Larsen og er Bergen kommunes brann- og redningstjeneste. Brannvesenets oppgave er å redde liv, miljø og verdier.

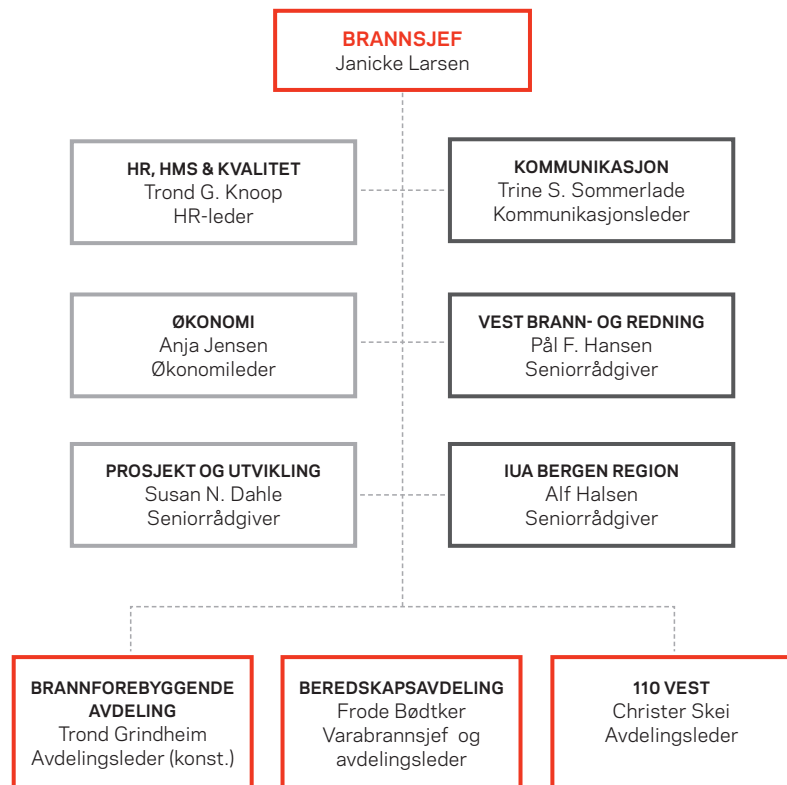
Ved konstituering av nytt byråd 25. august, ble Bergen brannvesen flyttet fra byrådsleders avdeling, hvor etaten har hatt sin tilhørighet siden 2. oktober 2009, til byrådsavdeling for klima, miljø og samferdsel (senere byutvikling).

Bergen kommune har 289 330 innbyggere pr. 31.12.2022. Ved utgangen av 2022 hadde Bergen brannvesen 293 ansatte. Disse utgjorde ved årsskiftet 292,9 årsverk.

Bergen kommune har samarbeidsavtaler med Samnanger, Osterøy og Vaksdal kommuner. Avtalene omfatter ansvar for både forebyggende oppgaver, feiing og ledelse av brann- og redningsberedskap i samarbeidskommunene. Bergen brannvesen har slokkeavtale med Øygarden kommune.

Bergen brannvesen har vertsansvar for 110 Vest, og Bergen kommune er vertskommune for IUA Bergen region (interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning), som består av 20 kommuner i Vestland fylke.

Bergen brannvesen er administrasjonsbrannvesen for Vest brann- og redningsregion, et regionalt brannsamarbeid mellom selvstendige brannvesen i 18 kommuner i bergensregionen.

BRANNFØREBYGGENDE AVDELING

Brannforebyggende avdeling har 57 ansatte og består av to seksjoner, seksjon særskilt brannrisiko og seksjon boligbrannsikkerhet. Avdelingens målsetting er å forebygge branner og andre ulykker, og bidra til at alle som oppholder seg i Bergen kommune er trygge for brann. Spennvidden i det brannforebyggende arbeidet er stor. En av avdelingens sentrale oppgaver er å planlegge og utføre brannforebyggende aktiviteter overfor risiko-grupper og risikoområder. Avdelingens ansatte driver blant annet med tilsyn i særskilte brannobjekter, brannteknisk saksbehandling, juridiske vurderinger, statistikkarbeid og analyse, de utfører tilsyn med fyringsanlegg, kontroll med feiebehov, vurderer personsikkerhet i private boliger og formidler brannforebyggende og holdningsskapende informasjon.

BEREDSKAPSAVDELINGEN

Beredskapsavdelingen består av 208 ansatte. Elleve av disse er dagansatte. 197 er utrykningsmannskaper. Det er en del beredskapspersonell i permisjon. Avdelingen inkluderer seksjon beredskap, seksjon fag og kompetanse, seksjon drift og seksjon deltidstyrker. I Bergen kommune har beredskaps-tjenesten en minimumsbemanning på 37 heltidsmannskaper fordelt på seks brannstasjoner og fire brigader i døgnvakt. Brannstasjonene er Bergen hovedbrannstasjon, samt stasjonene i Arna, Åsane, Sandviken, Fana og Laksevåg. Beredskapsavdelingen bemanner i tillegg legevaktbilen med sjåfør/akutthjelper, sammen med lege fra Bergen legevakt.

FAGOMRÅDER

- Redningsinnsats til sjøs (RITS)/RITS kjemikalie
- USAR (Urban Search and Rescue)
- Høyderedskap og bilkompetanse
- Røykdykking og slokkemidler
- Oljevern
- Redningsdykking
- Tungredning
- CBRNE (kjemikalievern)
- Fornybar energi og el-sikkerhet
- Drone
- First responder
- Restverdiredning (RVR)
- Sjøbrand (brann- og redningsbåt)
- Tunnel og jernbane

110 VEST

110 Vest har 21 ansatte, med ansvar for å ta imot nødtelefoner og utalarmere mannskaper, brannbiler og andre ressurser i 38 kommuner i Vestland fylke. 110-sentralen gir også faglig bistand og lederstøtte til innsatsledere i regionen ved behov. Bemanningen i 110-sentralen er fem vaktledere og femten alarmsentraloperatører. Det er todelt skift og man går tolv timers turnusordning, fire ansatte på dagtid og tre på natt. Det er etablert teknisk bakvakt ved større eller flere samtidige hendelser.

110 Vest dekker nesten hele Vestland fylke med rundt 600 000 innbyggere. Det omfatter 33 brannvesen med til sammen 94 brannstasjoner. Bergen er vertskommune og har ansvaret for drift og administrasjon av sentralen.

IUA BERGEN REGION

IUA Bergen region er et samarbeidsorgan, som ivaretar deltakerkommunenes plikt til å ha en interkommunal beredskap mot akutt forurensning. Bergen kommune er vertskommune for IUA Bergen region. Vertskommuneansvaret utøves av Bergen brannvesen som blant annet står for den daglige ledelsen og driften av samarbeidet. 20 kommuner i Vestland fylke deltar i IUA Bergen region. Bergen brannvesen skal i henhold til vedtektene være et kompetansesenter for regionen, og skal blant annet kunne gi faglige råd om beredskap til deltakerkommunene, samt kunne yte bistand også ved kommunale aksjoner ved akutt forurensning. Sekretariatet holder til på Bergen hovedbrannstasjon.

Oppdrags- og hendelsesstatistikk

I 2022 ble det registrert en økning i antall bygningsbranner, samt en økning i antall helseoppdrag. Det var også enkelte store og spesielle branner, blant annet tre dødsbranner, en brann i et næringslokale med el-sparkesykler og en stor gress- og lyngbrann på Espeland.

OMKOMNE	2020	2021	2022
Bergen	5	1	3
Norge	44	41	39

110-AKTIVITET	2020	2021*	2022
110-anrop	9 932	12 533	13 040
Totalt antall oppdrag	5 469	7 181	7 982
Oppdrag Bergen kommune	2 973	3 146	3 324
Oppdrag Vest for øvrig	2 496	4 035	4 658
Unødige automatalarmer Bergen	922	1 010	989

*110-sentralene i Hordaland og Sogn og Fjordane ble slått sammen til 110 Vest.

Januar var preget av svært mye og sterk vind, som førte til mange oppdrag for brannvesenet. I februar brant det nok en gang i Ryde sine el-løperhjulbatterier i et lokale midt i Bergen sentrum, og kun få uker senere i samme type batterier hos skadesaneringsselskapet Recover i Fyllingsdalen. I mars kom tørken og gress- og lyngbrannfaren økte til oransje farenivå. Den største gress- og lyngbrannen skjedde på Espeland i Arna i april. Til tross for mye regn i oktober hadde ikke brannvesenet oppdrag knyttet til flom, vanninntrengning og lignende denne høsten, noe som er svært uvanlig. Mot slutten av året opplevde vi dessverre tre dødsbranner i Bergen, den ene i september og de neste to kom tett på hverandre i desember.

ØKT 110-AKTIVITET

I 2022 tok 110 Vest imot 13 040 nød-anrop, noe som er en økning på 507 anrop sammenlignet med året før. Disse resulterte i 7 982 oppdrag til brannvesenet i regionen, en oppgang på 801 oppdrag. Av disse var 3 324 i Bergen kommune. I tillegg ble 8 233 oppdrag løst av 110-sentralen, uten behov for å kalle ut brannvesen. Oppdragsmengden lå i 2022 på det nivået som var forventet etter at sentralene i Sogn og Fjordane og Hordaland ble slått sammen til 110 Vest.

Foto: Siv Kristin Hovland

STORM I JANUAR

Årets første måned kom med storm. Bergenserne ble oppfordret til å holde seg innendørs for å unngå å bli truffet av gjenstander, som løsnet i den sterke vinden. Brannvesenet hadde nok av oppdrag, fra å sikre løse takplater og stillas til å redde spiret på Laksevåg kirke. Disse vindrelaterte hendelsene utgjorde størstedelen av de 32 naturhendelsene i 2022.

Gjennom de siste årene har det vært en tydelig økning i antall helseoppdrag. Økningen er særlig knyttet til bære- og løfteoppdrag, som utgjør 88 av de 148 oppdragene i 2022. Dette tallet har doblet seg på de to siste årene.

Det har de siste to år vært en nedgang i antall oppdrag for redningsdykker-tjenesten fra 128 i 2020 til 100 i 2021 og 72 i 2022. Antall oppdrag er i 2022 tilbake på samme nivå som i 2019, hvor redningsdykkerne hadde 75 oppdrag.

ØKNING I ANTALL BYGNINGSBRANNER

I 2022 var det en 149 bygningsbranner i Bergen, som innebærer en relativt tydelig økning fra 136 i 2020 og 128 i 2021. Det var med andre ord 21 flere oppdrag i denne kategorien i 2022 sammenlignet med året før. Den største økningen finner vi i kategorien særskilte brannobjekter, hvor de fleste brannene skjedde i næringsbygg. Her økte antall oppdrag fra 26 og 29 i 2020 og 2021 til hele 43 i 2022.

Oppdrags- og
hendelsesstatistikk

OVERSIKT OVER HENDELSER	2020	2021	2022
Bygningsbranner totalt	136	128	149
- Herav boligbranner	90	74	87
Bygningsbranner som startet på komfyr	9	4	3
Branntilløp komfyr i bygning/herav bolig	115/107	78/74	91/84
Andre branntilløp i bygning/herav bolig	72/42	86/40	79/49
Skorsteinsbranner	18	11	21
Bygningsbranner i tett trehusbebyggelse	12	6	8
Bygningsbranner i særskilte brannobjekter	26	29	43
Branner i bosscontainer/bosspann	71	96	78
Branner i kjøretøy	46	39	38
Branner i båt/fritidsbåt/skip	4	4	0
Gress- og skogbranner	7	16	13
Naturhendelser (vind, flom, skred, annen*)	38	3	32
Trafikkulykker	144	153	148
Akutt forurensning	20	14	17
Ubetydelig forurensning	73	65	62
Oppdrag redningsdykkertjeneste	128	100	72
Restverdireddning (RVR)	141	170	138
Dyreoppdrag	45	54	53
Helseoppdrag (alle typer)	106	133	148

*Naturhendelse annen inkluderer vanninntrengning i kjellere etter ekstrem nedbør, jordskjelv mm.

23 av brannene i særskilte brannobjekter i perioden var antatt påsatt, og 18 av disse i kategoriene «Skolebygning, universitet- og høgscolebygning» og «Sykehus og primærhelsebygning».

BRENNER MEST I JANUAR OG DESEMBER

I 2022 var det flest boligbranner i januar og desember med til sammen 24 slike branner, likt fordelt på de to månedene. Oktober kommer også høyt opp med 10 boligbranner. Dette er et bilde brannvesenet kjenner igjen over flere år.

De fleste boligbrannene starter i stuen og på kjøkkenet og skyldes i hovedsak bruk av åpen ild og elektrisitet.

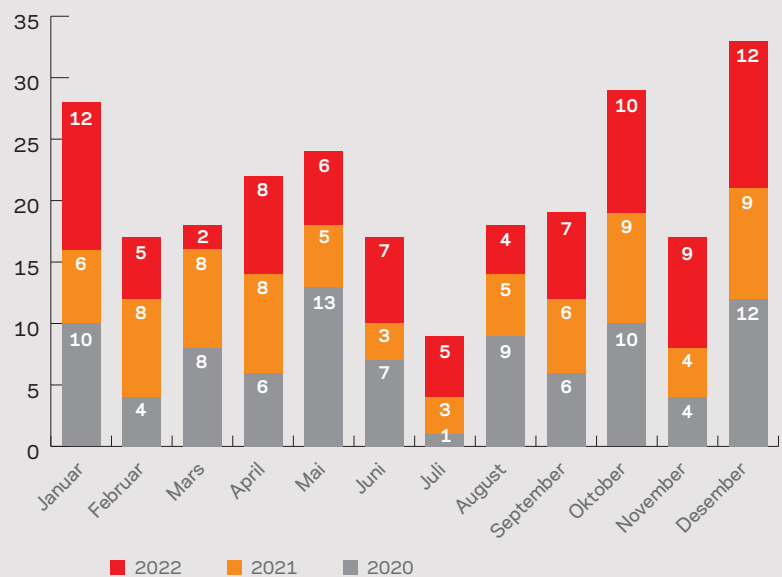
Branntilløp på komfyr økte fra 78 i 2021 til 91 i 2022. Det er likevel færre enn i koronaåret 2020 med 115 slike hendelser. Komfyrbruk er fortsatt den vanligste enkeltårsaken til brannvesenets utrykninger til private boliger.

LØRDAG PÅ TOPP

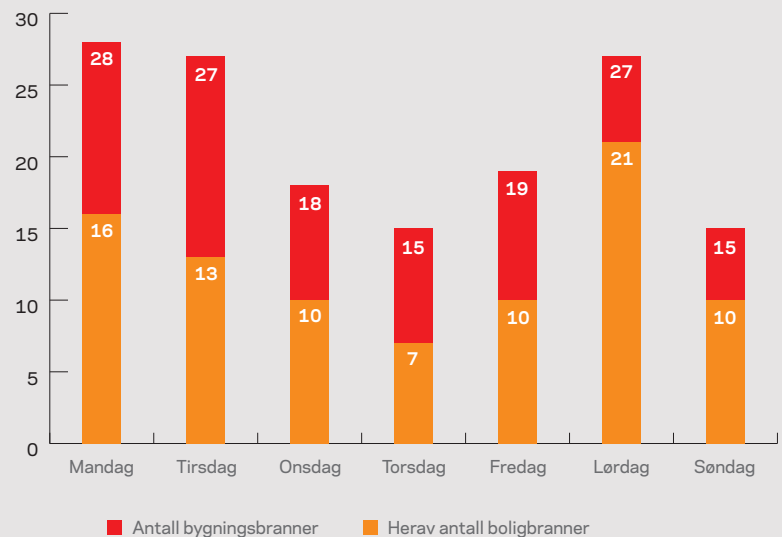
Den dagen i uken det brant mest i boliger i 2022 var uten tvil lørdag. Lørdager var det 21 boligbranner og ukedagen med nest flest slike branner var mandag med 16 slike oppdrag.

Lørdagen går igjen også for bygningsbranner generelt med 27 oppdrag, sammen med mandag (28) og tirsdag (27).

BOLIGBRANNER PR. MÅNED

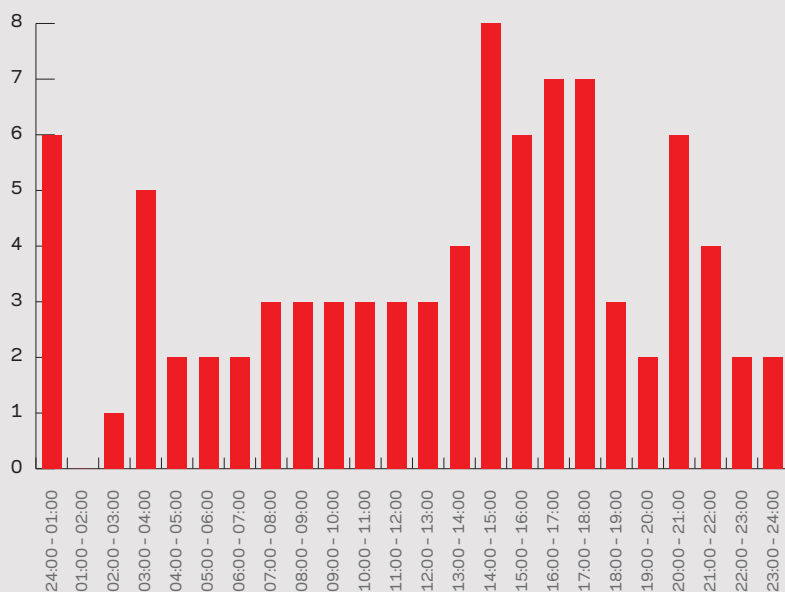

BYGNINGSBRANNER PR. UKEDAG 2022 (og hvor mange av disse som er boligbranner)

Oppdrags- og hendelsesstatistikk

BOLIGBRANNER FORDELT PÅ TIDER PÅ DØGNET

Tidsrommene det brant hyppigst i boliger i 2022 var 14.00 til 15.00 og 16.00 til 18.00. I 20-tiden og rundt midnatt var det også en del boligbranner.

ÉN BOLIGTYPE SKILLER SEG UT

Det var en liten økning i antall branner i boligblokk fra 32 til 36, og en liten nedgang i antall branner i enebolig fra 25 til 18 i 2022. Den boligtypen som skiller seg ut med antall branner er «Småhus unntatt enebolig». I denne kategorien finner man to- til firemannsboliger, rekkehus, kjedehus og terrassehus til og med tre etasjer. Her har det vært en dobling i antall branner fra 15 i både 2020 og 2021 til hele 30 i 2022.

BRANNER FORDELT PÅ BOLIGTYPE

	2020	2021	2022
Boligblokk	49	32	36
Enebolig	21	25	18
Småhus unntatt enebolig	15	15	30
Bygning for bofellesskap	4	2	3
Fritidsbolig	1	0	0
Totalt	90	74	87

Stort og smått fra 2022

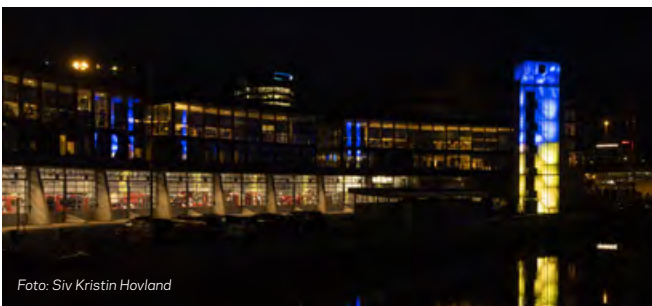

Folkefest på brannstasjonene

Lørdag 24. september kunne vi igjen åpne dørene for publikum til våre brannstasjoner under arrangementet Åpen brannstasjon. Brannbamsen Bjørnis var mer populær enn noen gang, og han holdt show både i Arna og på hovedbrannstasjonen, til stor glede for alle oppmøtte. Både i Arna og i sentrum var det smekkt fullt med folk! Rene folkefesten. Aldri har vi hatt så mange besøkende på Åpen brannstasjon før.

Støtte til Ukraina

24. februar gikk Russland til angrep på nabolandet Ukraina og det ble krig i Europa. For å vise støtte til det ukrainske folk, lyste Bergen brannvesen opp tårnet på hovedbrannstasjonen i Ukrainas farger. Brannvesen i hele Norge samlet inn brannutstyr og donerte til sine ukrainske kolleger. Fra Bergen ble det blant annet sendt brannslanger, brannbekledning, hjelmer og førstehjelpsutstyr.

Deltok i Pride-paraden

Nærmere 30 000 mennesker deltok i Pride-paraden i Bergen i juni. Bergen brannvesen gikk mellom Sjøforsvaret og politiet, og mens flere hundre regnbueflagg vaiet i luften, gikk paraden langs Bryggen og gjennom sentrum, før det hele endte opp på den nydøpte Regnbueplassen. I Bergen brannvesen skal alle føle at det er trygt og fint å være den de er, uansett hvem de identifiserer seg som eller hvem de er glad i. Å delta på Pride er å vise solidaritet til LHBTQ-miljøet og si ja til mangfold og likeverd!

Tre dødsbranner i Bergen

I Bergen var det hele tre dødsbranner på under tre måneder i året som gikk. To av brannene skjedde i utleieboliger og den tredje i en kommunal bolig. Alle de omkomne bodde alene.

Statistikken viser at 39 mennesker mistet livet i brann i Norge i 2022. Det er i stor grad mennesker som tilhører definerte risikoutsatte grupper, som omkommer i brann i Norge. Tall fra direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap viser at cirka 75 prosent av dem som omkommer i brann er i disse gruppene. Det er for eksempel eldre med hjelpebehov, personer med psykiske helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne, innvandrere fra

ikke-vestlige land og rusavhengige. De fleste omkommer i sitt eget hjem og er ofte alene når brannen oppstår.

For Bergen brannvesen er det en trist bekreftelse at de som dør i branner ofte er de som har de dårligste forutsetningene til å ta vare på seg selv. Enhver person som omkommer i brann, er én for mye og det å forebygge branner er det viktigste brannvesenet gjør.

20. SEPTEMBER HANS HAUGES GATE

Store ressurser fra alle nødetatene rykket ut da brannalarmen gikk i Hans Hauges gate i Sandviken tirsdag 20. september. Boligstrøket regnes som et brannsmitteområde, og de første opplysningene til brannvesenet var at det veltet ut svart røyk fra en leilighet, at det smalt i glass og at vinduene var svarte av sot. Røykdykkerne tok seg inn leiligheten, og hentet ut en bevisstløs mann. Mannen i 50-årene ble fraktet til Haukeland universitetssjukehus, men fem dager senere døde han av skadene han ble påført i brannen.

11. DESEMBER SØNDRE ØYJORDEN

Søndag 11. desember klokken 16.46 ble brannvesenet varslet om mye røyk og sotete ruter i en leilighet i Søndre Øyjorden, i Ytre Sandviken. Ni minutter senere var brannvesenet på stedet og røykdykkere ble sendt inn i leiligheten. Der fant de en bevisstløs kvinne. Det ble utført livreddende førstehjelp, før hun ble kjørt til Haukeland universitetssjukehus. Senere den samme kvelden ble det bekreftet at kvinnen i 30-årene var omkommet.

17. DESEMBER FANAVEGEN

Bare seks dager etter forrige dødsbrann, omkom nok en person i boligbrann i Bergen, denne gangen i Fana. Rundt klokken 08.00 lørdag morgen 17. desember fikk brannvesenet melding om brann i et bygg med både industri og leiligheter i Fana-vegen på Skjold. Det var kraftig røykutvikling og åpne flammer fra bygget. En person var ikke gjort rede for, og etter et grovsøk i bygget, ble en person bekreftet omkommet. Den omkomne var en mann i 50-årene. Dette var den tredje dødsbrannen i Bergen i året som gikk.

Brannen i Fanavegen. Foto Siv Kristin Hovland

Branner i kommunale boliger

Bergen brannvesen har over tid erfart at det er en økt brannrisiko knyttet til kommunale boliger. Beboerne har ofte utfordringer med blant annet rus og psykiatri. I snitt er det 16 branner i slike boliger i året. I 2022 brant det 17 ganger i kommunale boliger, og én person omkom.

I brannstatistikken finner vi 79 branner i kommunale boliger i Bergen i perioden 2018-2022. Det er viktig å merke seg at de fleste er mindre branner. I 71 av tilfellene ble brannen begrenset til det rommet brannen startet i, og i 53 av disse tilfellene ble brannen begrenset

til den gjenstanden brannen startet i. 47 av brannene ble først oppdaget av et brannalarmanlegg eller røykvarsler, i 27 av tilfellene ble brannen oppdaget ved at noen så flammer eller røyk. 20 av brannene har oppstått om natten. 30 av brannene har startet i møbler eller

tekstiler, åtte av brannene har startet på komfyren og åtte branner har startet i elektrisk utstyr og ti av brannene i bosspann.

Utvalgte hendelser fra 2022

18.01.2022

BOLIGBRANN LØVSTAKKVEIEN

Nødetatene ble varslet klokken 17.40, etter at beboere hørte røykvarsleren og merket at det luktet svidd inne i bygningen i Løvstakkveien. Det ble observert mye røyk på utsiden og også flammer i kjelleretasjen. Røykdykkere ble sendt inn og det ble startet slokking både utvendig og innvendig. Beboere i blokken ble evakuert. Det brant i flere boder i kjelleren, men de tre beboerne på adressen kom heldigvis fra det uten skader.

24.01.2022

BRANN I FORRETNINGSBYGG I ÅSANE

Like før kl. 18.00 mandag rykket brannvesenet ut til brann i et forretningsbygg i Åsane. I bygget var det flere ulike bedrifter, blant annet et treningssenter. Rundt 80-100 personer ble evakuert, deriblant mange i treningstøy. Det brant i taket og var kraftig røykutvikling. Slokkearbeidet var vanskelig fordi brannen «gjemte seg» under takplatene av

metall. Brannmannskapene måtte bruke skjærslokker, og klokken 19.14 var brannen meldt slokket. Ingen ble skadet.

27.01.2022

STOR VANNLEKKASJE I MØLLENDALSVEIEN

Da BIR-ansatte kom på jobb 08.30 opp-

daget de at en vanntunnel hadde rent over sine bredder i Møllendalsveien og inn på BIR sitt anlegg. Både mannskap fra Bergen Vann og Bergen brannvesen rykket ut til stedet for å pumpe bort alt vannet. Klokken 10.25 meldte innsatsleder brann at lekkasjen var stanset, men at det fremdeles var mye vann igjen i tunnelen. Bergen Vann fikk låne den store pumpen til brannvesenet, slik at de kunne jobbe videre. Gjenvinningsstasjonen til BIR måtte stenge på grunn av hendelsen. Årsaken til oversvømmelsen var trolig brudd i en vannledning.

30.01.2022

VINDEN HERJET PÅ NORDRE NØSTEKAIEN

I slutten av januar stod farevarslene i kø og uværet herjet i Bergen. På Nordre Nøstekaien, i det røde skuret som brannvesenet bruker til plassering av brann- og redningsbåten, hadde vinden gjort store

ødeleggelse. Mannskapene måtte bruke vinkelsliper for å skjære opp bølgeblakk-platene, og både lekter og plater hadde blitt vridd og ødelagt av vinden.

11.02.2022 TO DØDE ETTER VOLDSSOM BRANN PÅ ASKØY

Fredag 11. februar klokken 08.40, får nødetatene melding om brann i en bolig i Florvågbacken på Askøy. En kvinne på vei hjem fra nattevakt oppdaget brannen og store ressurser fra politi, brann og helse ble sendt til stedet. Fra brannvesenet rykket mannskaper fra Askøy, Laksevåg og hovedstasjonen i Bergen ut. Huset var overtent, og røykdykkerne måtte etter hvert trekke seg ut fordi det var fare for at taket skulle rase. En kvinne i 40-årene og en mann i 30-årene ble dessverre funnet omkommet etter brannen.

13.02.2022 STOR VANNLEKKASJE I SANDVIKEN

Klokken 22.22 meldte beboere at det rant vann inn i boligblokken deres i Sandviksveien. Brannvesenet var raskt på stedet med to biler for å ta hånd om vannlekkasjen, men det viste seg at de hadde en stor oppgave foran seg. På taket av boligkomplekset, som ligger i samme bygg som Domino's Pizza, hadde det samlet seg mye vann, som rant nedover i etasjene. Lekkasjen skyldtes trolig store nedbørsmengder, kombinert med en terrassekonstruksjon som ikke fungerte optimalt i uværet. Fortvilte naboer gikk rundt i gangene og prøvde å hjelpe brannvesenet. Det ble hentet inn ekstra vannsugeutstyr og utover natten bisto Arna stasjon med restverdiredning.

14.02.2022 LØPERHJUL TOK FYR I BOSSBIL

Åsane brannstasjon rykket i februar ut etter melding om flammer fra en bossbil, like ved Myrdal stadion. Da manskapene kom frem, valgte de å tømme bossbilen på stedet, for å unngå at hele bilen tok fyr. Da bosset ble tømt utover asfalten, falt det ut et brennende løperhjul. Brannen ble raskt slokket, og siden bossbilen fremdeles var kjørbær, kunne den fortsette på runden sin.

27.02.2022 BRANN I LASTEBILER

110-sentralen fikk melding klokken 05.25 fra naboer som hadde hørt flere eksplosjoner og sett røyk fra et industriområde i Liamyrane, i Åsane. Da brannmannskapene kom til stedet, viste det seg at det brant i tre lastebiler inne på området til Scania. Det var kraftig røykutvikling, og beboere i nærområdet ble oppfordret til å holde vinduer og dører lukket. Like over klokken 06.00 var flammene slokket, men det var fremdeles en god del røyk i området.

14.03.2022 KRAFTIG LYNGBRANN I FANA

Like før klokken 13.00 fikk 110-sentralen inn melding om at det brant kraftig ved Dyngeland i Fana. Det var åpne flammer i terrenget og i nærheten av hus. Noen av beboerne valgte å evakuere seg selv, men flammene ble heldigvis slokket før de traff bebyggelse. To timer etter at meldingen kom inn, ble brannen meldt slokket.

14.03.2022 15 EVAKUERT ETTER NY RYDE-BRANN

Brannvesenet rykket i 07.50-tiden ut til Spelhaugen i Fyllingsdalen til sanerings-selskapet Recover, etter melding om brann i litiumbatterier. Batteriene som brant tilhørte el-løperhjulsselskapet Ryde, og sto på en palle utendørs, i påvente av resirkulering. Brannvesenet måtte opprette en sikkerhetsavstand på 50 meter, og få på plass en container hvor batteriene kunne legges i vannbad. 15 personer ble evakuert og en person ble tilsett av helsepersonell etter å ha blitt eksponert for røyk.

09.04.2022 MÅTTE SKJÆRE NED NAZI-FLAGG

9. april måtte brannvesenet skjære ned et nazi-flagg som var hengt opp rett

ved broen inn til Fløyfjellstunnelen – på datoen da Nazi-Tyskland angrep Norge for 82 år siden. En brannkonstabel hadde sett flagget fra hovedbrannstasjonen i 08.00-tiden, og det ble raskt tatt affære. Men flagget skulle vise seg å ikke være så enkelt å få ned. Det var nemlig stripset fast og brannvesenet måtte bruke kniv

for å få det løst. Politiet sendte en patrulje til stedet, som tok med seg flagget for å destruere det.

14.04.2022 BYGNINGSBRANN KLOSTERGATEN

Brannvesenet meldte klokken 10.57 skjærtorsdag om brann i en eldre murbygning i Klostergaten på Nordnes. Mannskap fra hovedstasjonen og fra brannstasjonene i Sandviken, Åsane og Laksevåg ble sendt til stedet. Totalt 30 brannmannskap var involvert i slokkearbeidet. Ti av beboerne i bygget og nabobygget ble evakuert, og litt under én time etter at nødetatene ble varslet om den kraftige røykutviklingen, ble brannen meldt under kontroll. Bygget har fire etasjer og loft, og brannen startet i første etasje i restauranten Bakken Bar & Kjøkken.

19.04.2022 BRANN VED JERNBANELINJEN PÅ DALE

Tirsdag kveld rykket nødetatene ut til jernbanen på Dale, etter melding om brann i en kabelgrøft. Etter at jernbanelinjen var jordet, og strømmen i kabelgrøften var slått av, ble brannen slokket.

22.04.2022 GRILLING FØRTE TIL STORUTRYKNING

12 år gamle Even holdt hodet kaldt da han oppdaget at det brant i skogen like ved familieboligen på Krokeide. Han varslet foreldrene om brannen før han fant frem hageslangen. Familien startet slokkearbeidet på begge sidene av huset, før brannvesenet med mannskap fra Fana, Laksevåg og hovedbrannstasjonen kom til stedet. Flammene ble heldigvis slått ned før de nådde huset. Brannen viste seg å ha startet på nabotomten, da to kompisgrillet pølser på et lite bål. Flammene spredte seg plutselig i det tørre terrenget og kom ut av kontroll. Personene som grillert, var ikke klar over det generelle bålforbudet som gjelder fra 15. april til 15. september.

24.04.2022 **MANN HENTET OPP AV SJØEN**

En søndag ettermiddag kjørte en bil utfor kaien og havnet i sjøen ved Kjerreidviken i Fyllingsdalen. Politiet fikk melding om ulykken klokken 13.28 og få minutter etterpå var brannvesenet på stedet. Redningsdykkerne fikk raskt åpnet bildøren og hentet ut en eldre mann. Han var bevisstløs, og det ble umiddelbart satt i gang livreddende førstehjelp på stedet. Mannen i 80-årene ble fraktet til Haukeland universitetssjukehus.

03.05.2022 **BATTERIBRANN I STORT INDUSTRILAGER**

En tirsdag ettermiddag i 17.30-tiden fikk nødetatene melding om brann i lokalene til offshore-bedriften Transmark Subsea på Nedre Nøttveit i Fana. Svart røyk veltet ut fra lokalene og det viste seg snart at det var batterier i verkstedet

som hadde tatt fyr. Brannvesenet fikk raskt kontroll over situasjonen, og de to personene som befant seg i bygget da brannen startet, kom seg ut og ble sjekket av helsepersonell. Brannen startet i en ROV undervannsdroner som trolig tok fyr på grunn av en batterifeil.

04.05.2022 **KATT SATT FAST I TRE**

I mai satt en katt seg fast i et tre ved Nesttunvegen. Eierne fikk den ikke ned og ønsket hjelp fra brannvesenet. Brannvesenet ønsker helst at man venter minst et døgn før man tilkaller hjelp når en katt sitter fast. Men noen timer senere fant brannmannskapene ledig tid til å svinne innom, for å hjelpe katten. En brannkonstabel gjorde kort prosess, og klatret raskt opp i treet og hentet den ned. De fleste katter klarer seg fint selv, selv om de av og til også kan trenge litt hjelp.

31.05.2022 **BRANN PÅ TOALETT**

31. mai ble det meldt om røyk fra fjerde etasje på Årstad videregående skole på Danmarks plass. Tre mannskapsbiler fra hovedbrannstasjonen og Åsane brannstasjon ble sendt til stedet, og bybanen ble stoppet. En rektor og en avdelingsleder oppdaget brannen under evakuering og forsøkte å slukke flammene med en brannslange. Men etter hvert var det så kraftige flammer og mye røyk at begge måtte trekke seg tilbake. Brannen ble til slutt slukket av sprinkleranlegget. En person ble kjørt til legevakten for sjekk, og to personer ble sjekket av helsepersonell på stedet.

05.06.2022 **SNØKULE STARTET BRANN I BUNADSBUTIKK**

Søndag 5. juni rykket brannvesenet ut til Bergens Broderiservice AS i Markeveien i Bergen sentrum, etter at forbigående hadde sett åpne flammer fra butikklokalet. Brannvesenet rykket ut med store styrker, men det ble raskt klart at dette ikke var en stor brann. Likevel hadde bunadsbutikken store sot- og røykskader. Noen dager senere kunne politiet konkludere med at brannen hadde startet i en snøkule. Solen hadde skint på glasskula, og ført til varmeutvikling slik at den til slutt tok fyr. Kula var fylt av figurerer fra stop-motion-filmen «A Nightmare Before Christmas», og ble altså pekt ut til å være årsaken til brannen.

17.06.2022 **STORT TRE FALT OVER BILER PÅ PARKERINGSPLASS**

Like etter klokken 14.00 en fredag ettermiddag ble en forbigående vitne til en spesiell hendelse i Damsgårdsveien på Laksevåg. Et tre på rundt ti meter deiset rett ned på to biler som stod parkert. Mannskaper fra politi og brannvesen rykket ut til hendelsen, og fikk sikret området. Heldigvis var det ingen personer i bilene.

25.06.2022**TRE KALVER REDDET OPP FRA JUV**

Den 25. juni ble tre kalver sittende fast i et juv på Osterøy. Det ble først vurdert å bruke en kranbil for å heise opp dyrene, men det viste seg å ikke være nødvendig. Brannmannskap fra Osterøy brann og redning rykket ut, og fikk laget en alternativ sti av steinene i elven. Deretter fikk de jaget kalvene oppover i juvet og i sikkerhet. Bortsett fra noen småsår på beina, kom kalvene uskadet fra hendelsen.

29.06.2022**BRANN I LEILIGHETSBYGG PÅ HOP**

Klokken 03.14 fikk brannvesenet melding om at det var full fyr i et leilighetsbygg på Hop, i Fana. Da mannskapene kom frem var den ene delen av bygget helt overtent, og slokkearbeidet var komplisert på grunn av mange hulrom. Alle beboerne klarte heldigvis å komme seg ut. 12 personer ble evakuert og ingen ble alvorlig skadet. Rundt 25 mannskaper fra hovedbrannstasjonen og brannstasjonene i Fana og Sandviken var på stedet.

11.07.2022**STORUTRYKNING TIL BRANNSMITTEOMRÅDE**

Mannskaper fra tre stasjoner rykket ut til brannsområdet i Dokkeveien på

Sydneshaugen, da det ble meldt om røykutvikling fra et vindu. Røykdykkerne tok seg raskt inn i bygget og kunne konstatere at brannen hadde oppstått på kjøkkenet. En person fikk i seg røyk og ble sendt til legevakten for sjekk.

12.08.2022**BRANN I INDUSTRIBYGG I GODVIK**

Like før klokken 21.00 en fredags kveld rykket brannvesenet ut til Godvik, hvor et kombinert vaskeri- og kontorbygg sto i full fyr. Da brannvesenet kom frem var bygget overtent og det var åpne flammer over taket. Femten meter fra flammene sto en propantank. Det ble derfor opprettet en sikkerhetssone på 300 meter og forsøkt å hindre spredning i retning av tanken. Røyken fra brannen kunne sees

fra store deler av byen, og klokken 21.57 meldte brannvesenet at de hadde kontroll på brannen. Bygget som brant tilhørte bedriften Hygienisk vask og rens. Hovedvaskeriet klarte seg, men småtøyvaskeriet var det ikke mye igjen av etter brannen.

03.09.2022**PARASOLL TOK FYR**

Like før klokken 11.00 en lørdag formiddag tok en parasoll fyr på Strandkaien, like ved Torget midt i Bergen sentrum. Brannvesenet var tilfeldigvis i området og kom derfor raskt til stedet. Da sto flammene syv-åtte meter til værs. Ifølge de ansatte på Fisketorget tok det bare sekunder før parasollen sto i full fyr. Før brannvesenet kom frem hadde de ansatte startet slokkingen med hjelp av vannslanger. Mannskapene assisterte de ansatte og gjorde parasollen strømløs. Brannen ble meldt slukket fem minutter etter første melding.

06.09.2022**FRONT MOT FRONT-ULYKKE I ARNA**

Alle nødetater rykket ut til Indre Arna etter melding om en frontkollisjon mellom en el-bil og en bensinbil. Det ble først meldt om fastklemte, men da brannvesenet kom frem var alle ute av bilene. Tre personer var involvert i hendelsen, som skjedde i området mellom Søre Arnatveit og Indre Arna. Det ble store materielle skader etter kollisjonen, men ingen av de involverte var skadet.

10.10.2022**BRANN I KJELLER**

Klokken 09.46 fikk politiet melding om brann fra en kjellerbod i et rekkehus i Rogagaten, på Løvstakksiden. Ved ankomst meldte brannvesenet om mye røyk, og røykdykkere ble sendt inn. De gjennomførte huset uten å finne noen. Et vannrør gjorde at brannen ikke utviklet seg til å bli større. Brannen oppstod i en bod, og like over der det begynte å brenne, lå vannrøret. Varmen gjorde at det gikk hull på røret, som dusjet vann over flammene. Klokken 10.05 meldte brann-

vesenet at brannen var sløkket. Alle personer kom seg ut av bygget, og ingen ble skadet.

04.12.2022 **BRANN SLOKKET ETTER FLERE TIMER**

Et hus under oppføring i Osvegen i Fana begynte søndag kveld å brenne. Meldingen var at det stod flammer opp fra taket. Det var mye røyk i området, og et nabo-
hus ble evakuert. Brannvesenet ba også naboer om å holde vinduer og dører lukket. For brannvesenet var det vanskelig å få kontroll på brannen, fordi det brant i takkonstruksjonen, med mye hulrom. Først flere timer senere ble brannen meldt sløkket.

11.12.2022 **REDDET FIRFIRSLE, KATT OG HUND**

En ettermiddag i desember ble det meldt om brann i et leilighetsbygg på Nyborg i Åsane. Brannen med meldt inn klokken 17.02 og brannvesenet sendte ut store ressurser. Klokken 17.20 var brannen slått ned. Det var ingen personer i den aktuelle leiligheten, men brannmannskapene reddet ut flere kjæledyr – en firfirsle, en katt og en hund. Brannen skal ha startet på et soverom.

14.12.2022 **FRONTKOLLISJON PÅ OSTERØY**

110-sentralen meldte klokken 14.22 at det hadde skjedd en trafikkulykke i Hausvegen på Osterøy. På grunn av dårlig mobildekning, hadde alarmsentraloperatørene problemer med å finne ut nøyaktig hvor ulykken hadde skjedd og omfanget av situasjonen. Det ble derfor sendt ut biler fra to stasjoner. Rundt klokken 14.45 var brannvesenet fremme. Ingen personer var fastklemt, og ingen ble alvorlig skadet. Bare to dager tidligere var det en bil som frontkolliderte med en buss på den samme strekningen.

Dåp utsatt fordi kirkespir holdt på å falle ned

En stormfull natt i slutten av januar var vindkastene så sterke at de rev ned værhanen på Laksevåg kirke. Dagen etter ble tre dåpsfølger evakuert i frykt for at det tunge kirkespiret kunne falle ned.

Like før klokken 10.00 fikk 110-sentralen melding om at kirkespiret på Laksevåg var i ferd med å falle ned. En nabo hadde fulgt med på spiret gjennom natten, og da det knakk rykket brannvesenet ut, og liften fra hovedbrannstasjonen ble sendt til stedet. Samtidig gjorde tre dåpsfølger seg klare for gudstjeneste.

Mannskapene diskuterte lenge hvordan de skulle løse oppdraget. De var både usikre på vekten, og hva som ville være konsekvensene hvis det skulle falle ned. Etter å ha studert og diskutert ble de enige om at det var tryggest å ta ned spiret.

I frykt for at det tunge kirkespiret skulle deise i bakken, ble derfor de tre dåpsfølgene evakuert fra kirken og bort til et menighetshus like ved. Gudstjenesten ble noe forsinket, men da spiret var tatt ned og faren var over, kunne de tre barna endelig døpes. Kirkespiret på den 150 år gamle kirken fikk seg en knekk i stormen, og måtte repareres før det kunne monteres på nytt igjen.

Foto: NRK

110 på TV-skjermen

Etter mange måneder med filming, var Bergen brannvesen endelig klar for premiere på NRK-serien «110».

Onsdag 7. desember ble den første episoden sendt på TV. Gjennom totalt ti episoder fikk seerne et innblikk i brannfolkernes hverdag, og hvordan de løste store og små oppdrag i Bergen.

I første episode ble det dramatisk da en enorm gasstank midt i Bergen sentrum stod i fare for å eksplodere. Måtte brigadeleder Hans Petter Nilsen ofre Zachariasbryggen for å redde menneskeliv? Brannvesenet over på alle tenkelige scenarier, men noen hendelser overgår fantasien. Ingen hadde øvd på akkurat dette og mannskapene måtte finne løsninger underveis. Heldigvis gikk det bra og både Torget, «Zachen» og Bryggen står der fortsatt.

Et nytt og stort problem som dukket opp i Bergen er branner i litiumbatterier, nærmere bestemt i el-løperhjul. Med NRK-fotografene på slep rykket vi ut til den ene batteribrannen etter den andre. Flere av gangene var til branner i Ryde sitt lagerbygg og også til en voldsom brann på Laksevåg, der det hørtes ut som «hundrevis av bomber gikk av» da tønner fulle av brukte litiumbatterier tok fyr.

Men det er ikke bare de store hendelsene som fikk oppmerksomhet i serien. Også en liten finger som satt fast i vasken, en katt fanget bak en varmtvannstank og et oversvømt solstudio er blant de mange oppdragene som ble vist. Og hvem har ikke fått med seg at brannfolk liker kake? Noe av det som har kommet frem i alle episodene er det gode humøret, humoren, koddningen og omsorgen brannfolkene har for hverandre. Det trengs også når oppdragene blir mer alvorlige.

MYE HUMOR, MEN OGSÅ ALVOR

I andre episode får seerne bli med USAR-gruppen til Kvam, hvor en båt med tre mennesker hadde gått utfor fossen i Tokagelet. Det ble raskt klart at det dreide seg om søk etter omkomne. Da de ble funnet, var det mannskapene fra Fana brannstasjon sin oppgave å hente dem ut på en trygg og respektfull måte. For både brannvesenet og NRK var det viktig å også vise de tyngre sidene ved jobben, og hvordan mannskapene taklet dette sammen.

NRK-fotografene skulle egentlig fortsatt ha opptakspause, men da farevarselet for skogbrann krøp oppover til oransje, turte

ikke NRK å la kameraene ligge. Det var bra, for 26. april tok det fyr i terrenget på Espeland i Arna. Hele siste episode i serien ble viet denne store og krevende brannen.

BLE VANT TIL KAMERAENE

Da NRK begynte opptakene i september 2021, ble mannskapene på Fana brannstasjon og hovedbrannstasjonen fulgt nesten døgnet rundt. Fotografene ble med sine faste brigader og vaktlag, slik at mannskapene skulle bli trygge på dem. Alle syntes det var litt uvant i starten, men det gikk fort over og snart var kameraene glemt. Fotografene nærmest bodde på stasjonen og delte måltider, treningsøkter og hverdagen med vaktlagene. Men selv om de ble komfortable med filmingen, var de fleste spente da det nærmet seg premiere og hele Norge skulle få se.

ARRANGERTE STOR PREMIEREFEST

For å feire premieren ble alle ansatte i Bergen brannvesen og hele produksjonen i NRK invitert til storslått premiefest på Forum Scene 6. desember. Her var det rød løper, flotte taler og visning av to av episodene.

– Jeg har vært imponert over alt jeg har sett, både det som har fått meg til å le og

det som har fått meg til å bli taus og stille, for begge deler finnes i en fin balanse. Jeg er stolt over alle de fine kollegaene som på mange fantastiske måter viser allsidigheten i det vi arbeider med. Dere viser samhold og styrke, dere viser empati og forståelse og dere viser humor og seriøsitet. Jeg er oppriktig imponert og takknemlig over hvor mye dere gir av dere selv for at hele Norge skal få ta del i vår hverdag, sa brannsjef Janicke Larsen i sin tale fra scenen.

BLE INVITERT TIL LINDMO

I ekte kjendis-stil måtte vi selvsagt til Oslo for å promotere serien vår. Det største var å være med på Lindmo-innspilling, hvor underbrannmester Trond Wæhle og aspirant Lisa Skogeng var gjester. Her delte de ulike historier og erfaringer fra brannyrket og hvordan det var å bli fulgt av kamera på jobben.

Slik svarte Trond på spørsmålet fra Anne Lindmo om hvorfor han elsker brannyrket:

- Det er mange grunner til det. Det er jo den følelsen av å gjøre en forskjell. Og du kan ikke være brannmann uten å like den lille punchen når alarmen går.

Neste spørsmål gikk til Lisa: Du er jo ganske ny i dette. Hadde du lyst til å bli brannkonstabel som liten?

- Jeg hadde lyst til å bli prinsesse og

dyrlege. Men mest fordi jeg tenkte at - brannmann - da må du jo være mann, stor og sterk. Og jeg var jo liten og lat. Så det lå liksom ikke i mine kort å bli brannmann. Jeg snakket aldri om det. Jeg snakket heller om å bli prinsesse. Tenkte det var mer realistisk.

KVINNENE I SERIEN

Bergen brannvesen har ikke mange kvinnelige brannkonstabler, men det var desto viktigere for oss å vise frem noen av de vi har. Særlig fordi de er gode rollemodeller for jenter som lurer på om brannyrket er noe for dem. I tillegg til Lisa blir vi gjennom episodene bedre kjent med både Mia Iden Helleesen og Marta Golten. En av de fineste Facebook-kommentarene vi har fått etter serien, viser hvor viktig det er å få frem at brannyrket ikke bare er for menn:

«6-åringen har sett på serien med stjerner i øynene, og er fast bestemt på at hun skal bli brann dame når hun blir stor. For en inspirasjon!»

OVERVELDENDE RESPONS

Responsen fra omgivelsene har vært overveldende positiv. Hver dag har det tikkert inn fine meldinger i innboksen og hyggelige kommentarer i sosiale medier. Våre ansatte får mange flotte tilbakemeldinger. De som har vært mest eksponert blir kjent igjen enten de er ute på oppdrag eller på matbutikken.

Foto: Siv Kristin Hovland

- Jeg er overbevist om at 110-serien bidrar til å styrke omdømmet vårt og er glad for at folk føler de får komme så tett på oss. Vi opplever at folk er overrasket over hvor allsidige oppgavene til brannvesenet er. De kommenterer også at det er fint å se hvor mye omtanke og humor det er som preger arbeidshverdagen vår og at de setter pris på at vi fremstår som ekte. Det var det både vi og NRK hadde lyst til å vise frem, sier kommunikasjonsleder Trine Sivertsen Sommerlade.

Og kanskje er det flere som etter å ha sett 110, som skjønner hvorfor Marta Golten sier i en av episodene:

- Eg kan ikkje tenke meg ein einaste jobb som kan vere kjekkare enn å vere brannkonstabel.

Foto: Julia Marie Naglestad

Se hele serien i NRKTV

Kraftig gress- og lyngbrann på Espeland

26. april startet en brann, som spredte seg raskt i det tørre terrenget på Espeland. Etter bare et par timer stod hele toppen av fjellryggen langs Unnelandsvegen i brann.

Tirsdag 26. april tok det fyr i terrenget på Espeland i Arna, etter at et bål med hageavfall kom ut av kontroll. Brannvesenet fikk først melding om brannen klokken 15.26, og omfanget av brannen ble først meldt til å måle 30 kvadratmeter. Men bare tolv minutter etter første alarm, får innsatsleder Leif Gjesdal melding om at brannen har spredd seg raskt.

På den ene siden av fjellet Nesheia var det bebyggelse og på den andre siden befant Espeland fangeleir seg. Dette er Norges eneste fangeleir som er bevart fra andre verdenskrig. Leiren ble bygget av tyskerne under krigen og er i dag et museum. På leirområdet samlet nødetatene seg og etablerte kommandoplass.

Enorme ressurser ble satt i sving for å få kontroll på brannen, og både Sivilforsva-

ret og skogbrannhelikopter ble rekvirert. Med drone fikk brannvesenet oversikt over hvor flammene spredte seg. 22 mannskaper fra hovedbrannstasjonen og brannstasjonene i Åsane, Arna og Fana jobbet i området. I tillegg kom det tankbiler fra Øygarden og Askøy. Slokkearbeidet var krevende i det bratte og ulendte terrenget.

KRITISK KOMMUNIKASJONSMÅST I FARE

I hovedkvarteret på Espeland leir ble innsatsleder Leif Gjesdal oppmerksom på enda en fare. Brannen var på vei mot en kommunikasjonsmast med tilbygg, på

Foto: Eivind Ingebretsen

toppen av fjellet. Masten var definert som kritisk infrastruktur for tele og Forsvaret. Den måtte reddes. To av brannmannskapene fra Fana tok seg opp til masten og startet det som skulle bli et tungt og krevende slokkearbeid, uten annet utstyr enn lyngbrannpiskere. På et tidspunkt var de så å si omringet av brannen. Etter en seig kamp mot flammene, klarte de til slutt å redde både masten og bygget.

FLAMMENE TRUET BEBYGGELSEN

Rundt klokken 18.00 meldte brannvesenet at hele toppen av Nesheia langs Unnelandsvegen, omtrent 600 x 100 meter sto i brann. Flammene kom etter hvert faretruende nært hus, og politiet bestemte seg for å evakuere beboere i Unnelandsvegen. 25 personer fra syv hus ble evakuert. Det var i dette området skogbrannhelikopteret først konsentrerte innsatsen, og begynte å tømme store mengder vann ned på terrenget.

Naboer og folk på jobb i området la ned en stor innsats for å hjelpe brannvesenet med å slokke brannen. Bønder bidro i slokkearbeidet med gyllevogner, naboer brukte hageslangene sine og flere gikk løs på flammene med river.

ENDELIG KONTROLL PÅ BRANNEN

Rundt klokken 20.45 meldte 110-sentralen at det ikke lenger var fare for bebyggelsen ved Unnelandsvegen og de 25 personene som var evakuert fikk dra hjem igjen. Heller ikke fangeleiren på Espeland, på andre siden av fjellet, var lenger truet av flammene. Begrensningslinjen, som brannmannskapene hadde etablert fra start, og hvor de kunne møte brannen i et myrterreng, hadde gjort sitt

Foto: Lisa Skogeng

til at en av de viktigste brannfrontene stoppet der. Rundt klokken 23.20 var de siste flammene slått ned og brannvesenet meldte at de hadde kontroll. Brannmannskapene fortsatte med etterlokking utover natten og dagen etter.

ERKJENTE Å HA STARTET BRANNEN

En mann erkjente å ha startet brannen, som skal ha oppstått da et bål med hageavfall kom ut av kontroll. Ifølge politiet tente mannen bål med kvister og greiner i hagen. Da han gikk fra det for å

gjøre noe annet, spredte brannen seg til terrenget. Mannen prøvde å slokke flammene da han kom tilbake, men det var for sent. Han fikk et forelegg på 12 000 kroner for å ha opptrådt uaktsomt.

STOR SKOGBRANNFARE OVER HELE VESTLANDET

I dagene før gress- og lyngbrannen oppstod var faregraden for skogbrann oransje over hele Vestlandet, noe som betyr stor fare. Brannen på Espeland ble fulgt av flere mindre branntilløp i bergensområdet.

Enda en batteribrann i Bergen sentrum

Natt til 16. februar brant det nok en gang i et lager med el-løperhjulbatterier i Bergen sentrum. Bydue, som selger el-løperhjul til privat bruk, holdt til i lokalene, men Ryde hadde også lagret batterier der. Disse var ikke brannvesenet informert om.

Klokken 02.26 fikk 110-sentralen melding om brann i et bygg med tre etasjer i Strandgaten. Gaten er i et brannsmitteområde og brannvesenet rykket derfor ut med store ressurser og mannskaper fra fire brannstasjoner. Det var en intens brann og en krevende oppgave som møtte dem. 19 personer ble evakuert og flere leiligheter var ubeboelig etter brannen.

Dette var den tredje batteribrannen på svært kort tid. I løpet av tre døgn i desember 2021 brant det to ganger i Ryde sine

lokaler i Nygårdsgaten. Etter den første brannen ga aktørene brannvesenet en oversikt over alle bygg der el-løperhjul og batterier ble oppbevart. Men dette lokallet i Strandgaten ble det ikke opplyst om. Utleieselskapet Ryde ble kalt inn på teppet til brannsjefen på hovedbrannstasjonen, og Bergen brannvesen opprettet også et formelt tilsyn med Ryde.

BEHOV FOR MER KUNNSKAP

I starten av 2022 satte Bergen brannvesen sammen en arbeidsgruppe, som skulle kartlegge mulighetene i regel-

verket til å regulere aktører og virksomheter, som håndterer og lagrer litiumbatterier. Kartleggingen ble gjennomført ved å dra på befaring og utføre formelle tilsyn hos alle aktørene, gå gjennom de brannhendelsene som hadde vært i Bergen, samt sette seg godt inn i regelverket.

Når brannvesenet blir enda bedre kjent med risikoen ved branner i litiumbatterier, kan det settes i verk mer målrettede tiltak. En forutsetning er at brannvesenet kan lene seg på et godt og relevant regelverk, med tydelige føringer for hvordan det kan anvendes i møte med de utfordrende litiumbatteriene. Disse føringene er ennå ikke tydelige nok.

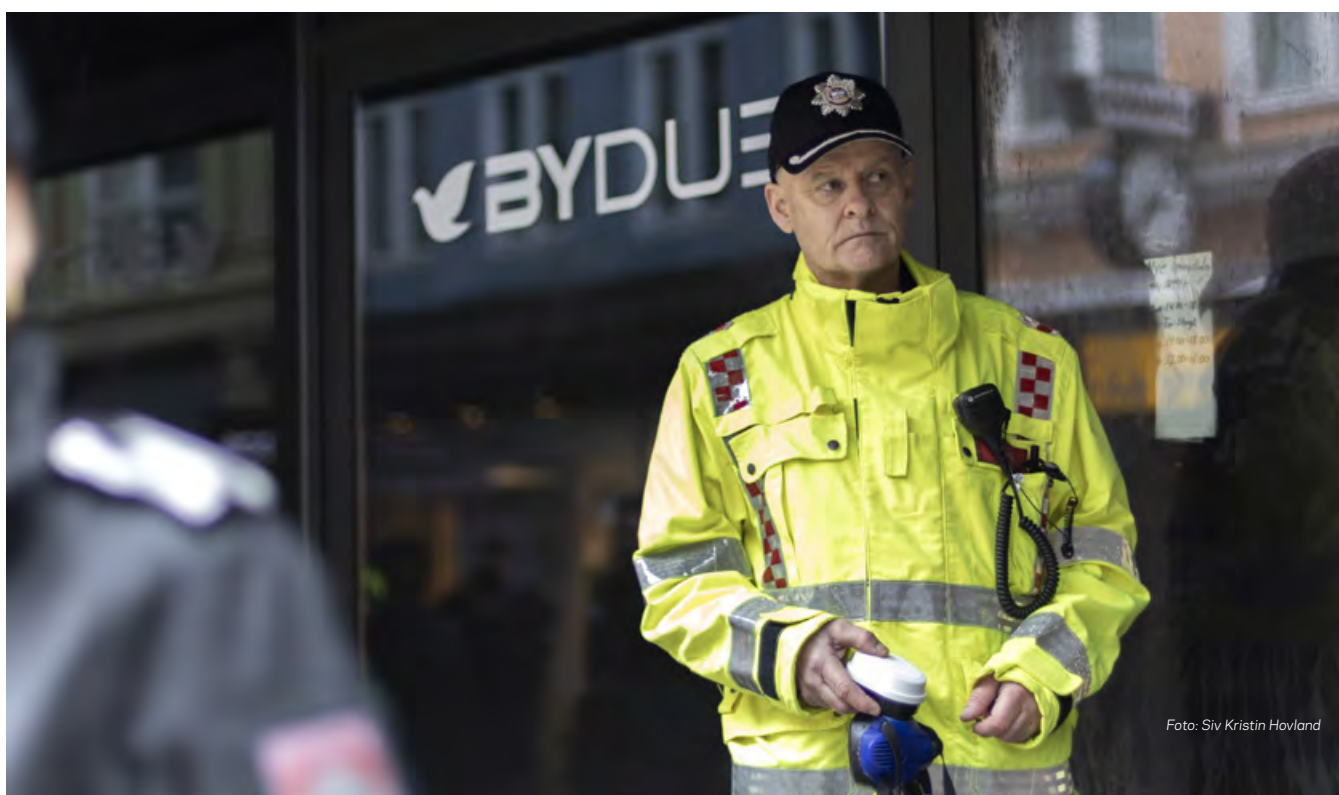

Foto: Siv Kristin Hovland

Kurt Rusås, som er fagansvarlig for fornybar energi og el-sikkerhet demonstrerte brann i litiumbatterier under fagdagen.

Foto: Siv Kristin Hovland

Inviterte el-løperhjulbransjen til fagdag

1. april inviterte Bergen brannvesen alle aktørene i el-løperhjulbransjen til en fagdag på hovedbrannstasjonen. Målet med samlingen var å få aktørene i byen til å ta ansvar for egen virksomhet og ta sikkerhet på alvor.

Helt siden den første batteribrannen i regionen, på MF «Ytterøyningen» i Kvinnherad 10. oktober 2019, har det blitt stadig flere hendelser med branner i litiumbatterier. Det er særlig el-løperhjulene, som har startet de fleste og mest alvorlige batteribrannene i Bergen.

PLASSERT I TETT TREHUSBEBYGGELSE

Et av problemene i Bergen har vært plasseringen av el-løperhjul og oppbevaring av batterier i tett trehusbebyggelse. Brannvesenet ønsker at lagring skjer utendørs, og at aktørene inngår avtaler med gjenvinningsanlegg for å håndtere skadde batterier. Skadde batterier skal betraktes som farlig gods.

MÅ TA DET PÅ ALVOR

Under fagdagen ble de reelle farene ved slike branner presentert, og det ble vist eksempler på hvor ille det faktisk kan gå. Håpet var at dette skulle være en vekker for alle el-løperhjulaktørene, og bli starten på et konstruktivt samarbeid. Daværende brannsjef Leif Linde understreket at el-løperhjulene er en fare for Bergen by, og at det er viktig at bransjen tar dette på alvor.

– Det er lov å tjene penger, men det må gjøres på en sikker og seriøs måte, sa han.

Brannforebyggende aktiviteter i Bergen

Store tilsynsaksjoner med skoler, overnattingssteder og farlig stoff, samt håndtering av en økt mengde bekymringsmeldinger og innsynssaker, er blant de mange aktivitetene som ble utført i 2022.

I løpet av 2022 opplevde Bergen brannvesen en tydelig økning i antall bekymringsmeldinger med hele 270 registrerte bekymringer om brannsikkerhet. De fleste bekymringsmeldingene er knyttet til brannsikkerhet i bolig, særlig utleiebolig og rømningsveier. Alle bekymringsmeldinger ble fulgt opp, og ofte i samarbeid med andre etater. Til sammenligning mottok brannvesenet 192 bekymringsmeldinger i 2021, og i 2020 var tallet 203.

DELTE UT RØYKVARLSERE TIL FLYKTNINGER

I forbindelse med jubileumsprosjektet «Det store brannløftet» fra Gjensidige-stiftelsen fikk Bergen brannvesen bevilget penger til innkjøp av brannforebyggende utstyr og produkter. Produktene skulle deles ut til risikoutsatte grupper. Bergen brannvesen kjøpte inn 2 000 røykvarslere, 1 000 slukkesprayer, 218 komfyrvakter, 225 røykeforklær, 220 flammeheggende tepper og 20 vann-tåkeanlegg.

Vanntåkeanleggene ble satt i bestilling i 2022, og det ble gjort avtale med etat for boligforvaltning om drift av anleggene.

I 2022 ble det delt ut røykvarslere til alle de 180 elevene som deltok på introduksjonsprogrammet for flyktninger ved Nygård skole. Bergen brannvesen delte ut røykvarslerne i forbindelse med undervisning i brannvern, som er en fast del av læreplanen i programmet.

Det ble også delt ut 16 røykvarslere til en skoleklasse tilrettelagt for elever med spesielle behov på Fyllingsdalen videregående skole.

BRANNSIKKERHET VED BOSETTING AV UKRAINSKE FLYKTNINGER

Straks det ble klart at det ville komme 1 000 ukrainske flykninger til byen i 2022, begynte Bergen brannvesen å forberede brannsikkerhet ved innkvartering. Det ble opprettet dialog med og utført befaringer på hotellene, som skulle brukes til akutt innkvartering, og skolen barna skulle gå på. Brannvesenet deltok også på brannøvelser og veiledet etter behov.

Det ble gjort forberedelser med gjennomgang av brannsjekklister for private boliger, da Bergen begynte å bosette de ukrainske flytningene. Sammen med Introduksjonssenteret for flykninger ble det delt ut informasjon om brannsikkerhet i hjemmet på ukrainsk og russisk.

SÆRSKILT RISIKO I BERGEN KOMMUNE

	2020	2021	2022
Tilsyn i særskilte brannobjekter	266	283	353
Derav uanmeldte tilsyn	-	50	107
Derav tilsyn/tilsynsaksjon farlig stoff	4	4	47
Tilsyn fyrverkeri	61	62	51
Arrangementer	58	73	99
Melding om overnatting/oppfølgingsmøter	58	60	110
Plan- og reguleringsaker	92	156	161
Kontroll av nye slokkevannuttak	51	58	58

Tilsyn på skole. Foto: Siv Kristin Hovland

TILSYNSAKSJON FOR SKOLER

Bergen brannvesen gjennomførte tilsyn hos 88 kommunale skoler. Under disse tilsynene ønsket brannvesenet å sjekke at rektor og ansatte ved skolene hadde kjennskap til egen brannrisiko og gode rutiner på plass. I tillegg ønsket brannvesenet å se om ansatte har kunnskap om og ferdigheter til å ivareta sikkerheten for barn og unge dersom det skulle begynne å brenne.

Drift etter ordinær skoletid ble fulgt opp

med etat for bygg og eiendom og byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Her setter brannvesenet fokus på ansvarspersoner, som tilsynsvakter og andre, og dere rolle knyttet til brannsikkerhet for brukere på ettermiddags- og kveldstid.

Det ble avdekket avvik ved 48 av skolene, men ingen av funnene var av kritisk art. Størstedelen av avvikene gikk på manglende opplæring i bruk av sløkkeutstyr, risikovurdering og dokumentasjon av sikkerheten. Én utfordring er at skolene

ikke har et felles system for å ivareta brannsikkerheten.

I 2022 har Bergen brannvesen registrert ni brannhendelser ved kommunale skoler i Bergen. Skolene har imidlertid opparbeidet seg gode rutiner over tid, som kan bidra til å forebygge slike hendelser.

TILSYNSAKSJON FOR OVERNATTINGSSTEDER

I 2022 besøkte Bergen brannvesen 45 overnattingssteder i Bergen for å sjekke

Brannforebyggende aktiviteter i Bergen

at eier og bruker av bygget ivaretok brannsikkerheten på korrekt måte. Det ble gjennomført ordinært tilsyn knyttet til eiers plikter, hvor tema var korrekt bruk av bygget og at sikkerhetsinnretningene var kontrollert og vedlikeholdt. Sikkerhetsinnretninger er brannvarslingsanlegg, sprinkleranlegg, slukkeutstyr, ledesystem og røykavtrekk. Korrekt lagring av farlig stoff ble også sjekket. Det ble avdekket enkelte avvik knyttet til brannventilasjon. Hotellene i Bergen er generelt sitt ansvar bevisst og har høyt fokus på brannsikkerhet.

For brukere sin del valgte Bergen brannvesen å gjennomføre uanmeldte kontroller på kveld og natt, på alle de 45 overnattingsstedene. Dette ble gjort på bakgrunn av bekymringsmelding fra 110-sentralen og utrykningsmannskapene. I denne bransjen er det mange nyansatte uten god nok opplæring i bruk av slukkeutstyr, evakueringsrutiner og øvrig branninstruks.

TILSYNSAKSJONER FARLIG STOFF

I løpet av sommeren gjennomførte Bergen brannvesen 30 tilsyn med eiere og brukere av gassanlegg i hoteller, restauranter og forsamlingslokaler, i forbindelse med DSBs tilsynsaksjon med farlig stoff. Det ble avdekket flere avvik når det gjaldt oppbevaring av propangass inne, manglende opplæring i riktig bruk, samt manglende risikovurdering av anleggene.

Det ble også gjennomført tolv tilsyn med eiere av ammoniakkgassanlegg. De fleste

avvikene gjaldt manglende kontroll og vedlikehold, og manglende risikovurdering av gassanleggene.

Seks tilsyn ble gjennomført med eiere av eksplosivlager. Bergen brannvesen avdekket flere avvik knyttet til brann, og eksplosjonsfare, manglende risikovurdering og innbruddsikring.

FYRVERKERIKONTROLL

Bergen brannvesen får inn søknader om bruk av fyrverkeri knyttet til ulike enkeltstående arrangementer, både i privat og offentlig regi. I 2022 behandlet brannvesenet 58 slike søknader i Bergen.

Det ble gjennomført tilsyn med 58 fyrverkeriutvalg i Bergen kommune. Utsalgsstedene hadde sin salgsperiode i de to siste dagene i desember. Tilsynsgruppen fant typiske avvik, som manglende kontroll av slukkeutstyr, lite eller ingen opplæring av salgspersonell samt ingen eller lite sperring rundt oppbevaringscontainere. Alle avvikene ble fulgt opp i løpet av første salgsdag.

BRANNSIKKERHET I BÅT, PÅ CAMPINGPLASSER OG GATEKJØKKEN

I løpet av juli og august besøkte brannvesenet 94 eiere av fritidsbåter i Bergen havn. Tema for besøkene var brannsikkerhet i båt, inkludert varsle- og slukkeutstyr, redningsutstyr, samt sikker oppbevaring av gass. Åtte båter var uten røykvarslere, men fikk dette utdelt av Bergen brannvesen.

I samme periode fikk seks campingplasser i Bergen kommune besøk fra brannvesenet. Målgruppen var driftspersonell. De fikk informasjon om gjeldende regler om brannsikkerhet.

Om sommeren ble også 34 gatekjøkken kartlagt for bruk av pizzaovner. Tema for besøkene var lagring av pizzaesker og avstand til ovn, samt rutiner ved bruk av pizzaovn.

ARRANGERTE TRYGGHETSTREFF FOR ELDRE

Trygghetstreff i Vestland er et regionalt prosjekt, som startet i 2022 og skal gå over 1,5 år. Bergen brannvesen deltar i en arbeidsgruppe sammen med Bjørnafjorden og Austrheim i samarbeid med Norske Kvinners Sanitetsforening (NKS). Det ble arrangert ett trygghetstreff i Bergen i 2022, for rundt 50 personer.

Prosjektet har som mål å forebygge brann, samt skape sosiale møteplasser med trygghetsfokus for sårbare grupper, særlig eldre. NKS samarbeider med kommunene for å forebygge dødsbranner gjennom informasjonsarbeid og hjemmebesøk ved bekymringsmeldinger. En stor andel av de risikoutsatte brukerne er eldre personer med nedsatt kognitiv eller psykisk fungeringsevne. Prosjektet ønsker å nå personer i kommunale boliger og de som mottar hjemmetjenester, men kanskje spesielt viktig er de som ikke mottar offentlige tjenester.

I sommer fikk 94 småbåteiere i Bergen havn besøk fra brannvesenet. Foto: Siv Kristin Hovland

Bedre tilgang til risikoutsatte bygg

Bergen brannvesen har i flere år ønsket å få bedre tilgang til bygg og områder hvor brannrisikoen er stor. I september ble en revidert lokal forskrift vedtatt, noe som gjør dette mulig. Det vil bidra til å styrke det brannforebyggende arbeidet.

Bergen brannvesen har lenge jobbet med å revidere den lokale forskriften for tilsyn i bygninger, virksomheter m.m. for Bergen kommune fra 2004. Den reviderte forskriften ble vedtatt tidlig på høsten og kunngjort i september.

Forskriften gir brannvesenet tilgang til bygg, hvor det er viktig å gjennomføre risikobaserte tilsyn:

Bygninger oppført etter byggeregler eldre enn «Byggeforskrift 1985» med tre eller flere etasjer eller med flere enn fire boenheter

Bygninger i områder med verneverdig tett trehusbebyggelse og andre områder hvor faren for brannspredning mellom bygninger er særlig stor

Virksomhet med fire eller flere utleieboenheter i samme bygning, og som ikke er organisert som borettslag eller sameie

Kommunale boliger og boenheter med kommunal tildelingsrett

Mindre serveringssteder som benytter frityr, gass, grill eller andre koke- og stekeinnretninger, som kan lede til økt brannrisiko

Alle virkeområdene for gammel lokal forskrift (bygninger og eiendommer i områder med særlig stor fare for brannsmitte, samt i 1890-års hus og omsorgsboliger) er videreført i den nye forskriften.

Forskriften medfører ikke nye krav til brann sikkerhet i byggverk, eller nye plikter for eier av byggverk. Den er utelukkende ment å gi lettere tilgang til å kontrollere at minstekravene oppfylles.

At Bergen brannvesen kan hjemle varsel om tilsyn i lokal forskrift vil gjøre brannvesenets oppgaver vesentlig mer effektiv og mindre byråkratisk. Man slipper for eksempel å fatte enkeltvedtak om tilsyn med hvert enkelt objekt.

Har kartlagt bygårder

Med utgangspunkt i den nye, lokale forskriften ble det i september satt ned en prosjektgruppe, som skulle legge til rette for brannvesenets oppfølging av tradisjonelle bygårder og andre store boligbygg.

Prosjektgruppens mandat inkluderte å foreslå hvordan Bergen brannvesen kan prioritere tilsyn med bygårder og hvordan arbeidet kan organiseres.

I oktober ble det arrangert en samling med brannvesenet fra Trøndelag og Oslo. Tema var brannsikring av eldre bygårder, med deling av felles erfaringer og utfordringer. Trøndelag brann- og redningstjeneste og Oslo brann- og redningsetat fortalte om metoder de hadde tatt i bruk, hvordan de organiserte arbeidet og hvordan fremdriften hadde vært.

Prosjektgruppen gjennomførte også en temasamling med brannrådgiverbransjen og plan- og bygningsetaten i Bergen kommune.

BRUK AV KARTLØSNING

Prosjektgruppen i Bergen brannvesen kartla omfanget av disse bygårdene og byggene i Bergen ved hjelp av blant annet kartverktøyet ArcGIS og matrikkeldata.

ArcGIS er et software-program, som håndterer geografiske data. Ved å bruke dette verktøyet kan man enkelt bearbeide geografisk informasjon, for å få oversikt og finne de byggene som har høyest brannrisiko. Det gjør man ved å filtrere informasjon på flere nivå i kartlag. Eksempler på slike filtre kan være bygningsalder, antall boenheter, antall etasjer og bygningstype. Alle bygg i Bergen vises i definerte farger i kartløsningen, ut fra de ulike filtrene.

Slike filtre representerer ulike risikofaktorer, og ved å kombinere informasjon fra

de filtrerte kartlagene, får man et bedre grunnlag for å prioritere hvilke bygg som skal følges opp med tilsyn og andre tiltak.

Kartløsningen kan også brukes til å gi en oversikt over hvor brannvesenet har vært på tilsyn og hvilken status det enkelte bygg har i oppfølgingsprosessen. De ulike statusnivåene vises også i definerte fargekoder.

Ved å bruke kartverktøyet på denne måten, blir det tydelig hvilke bygg som skal følges opp og med hvilken prioritet.

VIL BRUKE SAMME MODELL SOM I OSLO

Forprosjektet har foreslått at modellen, som brannvesenet i Oslo bruker, også skal benyttes i Bergen. Prosjektrapport ble overlevert til styringsgruppen på slutten av året, og arbeidet er planlagt å gå over i driftsfase i 2023.

Rapporten skal tas inn som grunnlag i forebyggendeanalysen i 2023.

Kartutsnitt fra ArcGIS

Studenter sjekker ikke brannsikkerheten

Før studiestart og en ny fadderuke stod for døren, gjennomførte Bergen brannvesen en undersøkelse om studenters kunnskap om og holdninger til brannsikkerhet. Den viste at hele 47 prosent ikke hadde vurdert brannsikkerheten i boligen før de flyttet inn.

Undersøkelsen bekreftet også en mistanke brannvesenet har hatt lenge. De fleste studenter ønsker å bo i sentrum, og over halvparten av studentene som leier privat har ikke hatt gjennomgang med utleier om brannsikkerheten i boligen.

Skremmende mange, over 80 prosent av leietakerne, hadde heller ikke hatt noen form for brannøvelse der de bor. Mange visste ikke hvilke rømningsveier de har,

eller om det er røykvarslere eller slokkeutstyr på plass i boligen.

Før studiestart i 2022 var boligsituasjonen i studentbyene verre enn noen gang. Nesten to og et halvt tusen studenter stod i kø for å få studentbolig i Bergen gjennom studentsamskipnaden. Det var under 5 000 studentboliger tilgjengelig for de rundt 30 000 studentene i byen. Dette gjorde at svært mange måtte ut på det private leiemarkedet. Studentunder-

“De e'kje luddi å svi av kåken fordi du ikkje holdt deg våken”

søkelsen viste at flere enn seks av ti studenter i Bergen leier av private boligutleiere – enten i form av rom i kollektiv, hybel, leilighet eller hus. Innsikt fra undersøkelsen i hvordan det egentlig står til med brannsikkerheten hos studentene ble aktivt brukt i studentkampanjen.

STUDENTKAMPANJEN

Hvert år kommer det tusenvis av nye studenter til Bergen. Mange bor for seg selv for første gang, og kjenner ikke til plikter og rettigheter knyttet til brannsikkerheten der de bor. Gjennom den årlige studentkampanjen har derfor Bergen brannvesen en rekke brannforebyggende aktiviteter rettet mot studentene. Det ble holdt innlegg om brannsikkerhet på de fleste store studiestedene. De nye studentene ble oppfordret til å sjekke røykvarsler, slokkeutstyr og rømningsveier – og fikk mange påminnelser om å ikke bruke komfyren når de er trøtte eller fulle. Torsdag 18. august stod Bergen brannvesen på Torgallmenningen sammen med Faddervaktene og delte ut pizzaboller. Studentene fikk nattmat mot at de lovet å ikke bruke komfyren når de kom hjem.

DESIGNET EGNE KORTSTOKKER

«De e'kje luddi å svi av kåken fordi du ikkje holdt deg våken» var budskapet på de 2 000 kortstokkene som ble delt ut til studentene i løpet av Fadderuken.

Foto: Siv Kristin Havland

Foto: Siv Kristin Hovland

Rimet spilte på faren for komfyrbrenner på nattetid etter en fuktig kveld på byen. Tanken var at noen få, men viktige brannvernråd og illustrasjonen av en brannkonstabel skulle få studentene til å huske på møtet med brannvesenet i fadderuken. Kortstokkene gikk unna både på studenttorget i Grieghallen og under rebusløpet for de nye BI-studentene.

FLERE BEKYMRINGSMELDINGER

Gjennom kampanjen ble studentene oppfordret til å melde fra på [branntips.no](https://www.branntips.no) hvis de var bekymret for brannsikkerheten der de bor. I løpet av 2022 opplevde Bergen brannvesen en tydelig økning i antall bekymringsmeldinger. Av de 270 registrerte bekymringer om brannsikkerhet, var en stor andel knyttet til utleiebolig for studenter og rømningsveier.

Kontroll av utesteder

På studentdrevne barer er det hyppig utskifting av personell, og de som drifter disse stedene er ofte unge personer, som har tatt på seg midlertidige verv og oppgaver. Brannvesenets bekymring er at disse personene ikke har god nok innsikt i hvordan utesteder er pliktig til å ivareta brannsikkerheten. Utestedene må ha oversikt over hvor mange personer lokalene har lov til å ta inn, at rømningsveiene skal være tilgjengelige og hva de skal gjøre om en brann oppstår.

I samarbeid med politi, skjenkekontoret og de ulike fakultetene kartla, informerte og gav personell fra Bergen brannvesen opplæring til ansvarspersoner og vakter på utestedene. I løpet av fadderuken ble det gjennomført 25 nattkontroller på utesteder drevet av studenter og serveringssteder med arrangement tilknyttet fadderuken. Nattkontrollene pågikk over to kvelder/netter. Det ble avdekket flere ulike avvik, og manglende branninstruks var det hyppigste avviket. De fleste fulgte opp og lukket avvikene i løpet av fadderuken.

Brannsikkerhet i private boliger i Bergen

BRANNFØREBYGGENDE TILTAK I BERGEN	2020	2021	2022
Utførte feiinger	12 286	9 391	1 432
Utførte tilsyn i boliger og fritidsboliger med fyringsanlegg	323	3 015	6 663
Utførte tilsyn i boliger uten fyringsanlegg	380	210	739

I 2022 har antall feiinger blitt redusert til 1 432, i tråd med en tilnærming til ny lokal forskrift hvor man vurderer feiebehovet under tilsyn. Som en konsekvens er antall utførte tilsyn med boliger og fritidsboliger tilsvarende økt med over 100 prosent sammenlignet med året før.

Det er brukt mye tid og ressurser til andre risikobaserte aktiviteter og satsingsområder. Dette er blant annet arbeid overfor utsatte grupper og samarbeid knyttet til kommunale boliger og bygårder, samt boliger uten fyringsanlegg i den tette trehusbebyggelsen. I tillegg har det vært utfordringer knyttet til etablering og innføring av nytt fagsystem.

SKORSTEINSBRANNER

Antall skorsteinsbranner var 21 i 2022, en økning fra 11 i 2021, men nærmere nivåene på 18 i 2020 og 17 i 2019. De 21 skorsteinsbrannene er fordelt slik på type skorstein:

ILDSTED / SKORSTEIN	Tegl	Element	Stål
Rentbrennende	10	7	1
Ikke-rentbrennende	2	1	-

Det er tre typer skorsteiner, de eldste teglskorsteinene, og dagens skorsteiner som enten er bygget av element eller stål. I glatte stålskorsteiner fester ikke sotens seg så lett som i gamle, uisolerte teglskorsteiner. Det betyr at risikoen for sotbrann er mindre i nyere skorsteiner. Tilsvarende er risikoen mindre i rentbrennende ildsteder enn i de eldre ikke-rentbrennende ildstedene.

En liten økning i antall skorsteinsbranner over flere år kan skyldes de høye prisene på både strøm og ved, samt vedmangel. Flere har nok brukt ildstedet sitt mer enn de pleier, og folk har gjerne ikke bare fyr med ren og tørr ved, men med det som var tilgjengelig.

Forbudet mot bruk av ikke-rentbrennende ildsteder var ellers gjeldende ut 2022.

TOM VRAKPANTPOTT

Vrakpantordningen for ikke-rentbrennende ildsteder ble sluttført i 2022. Da var potten på 50 millioner kroner, som ble bevilget til dette formålet i 2017, samt ekstrabevilgninger på til sammen 5 millioner kroner, brukt opp.

DELTE UT PÅSKEPOSER PÅ KJØPESENTER

Torsdag 7. april sto Bergen brannvesen på stand på Lagunen storsenter og delte ut en liten påskeoppmerksomhet til innbyggerne. «Påskeposen» som ble delt ut inneholdt et røykvarslerbatteri, en Kvikk-lunsj og et Bjørnis aktivitetshefte. De hundre posene som var laget til, forsvant raskt og var veldig populære. Budskapet for årets påsekampanje var at brannsikkerhet på hytten er like viktig som hjemme.

BOLIGMESSEN 2022

Brannvesenet deltok på boligmessen i Vestlandshallen i september 2022. I samarbeid med det lokale el-tilsyn, NELFO og EL og IT Forbundet, hadde brannvesenet stand hvor fokuset var på ladbare artikler og ladevettreglene. Et utbrent el-løperhjul fungerte godt som trekkplaster og pedagogisk virkemiddel i informasjonsarbeidet.

Foto: Siv Kristin Hovland

Fornyhet forskrift om feiing, feiebehov og gebyrer

I 2022 ble den lokale forskriften fra 2004 fornyet og den nye forskriften om feiing, feiebehov og gebyrer etablert. Det betyr at brannvesenet kun feier ved behov og at et sammenslått gebyr for feiing og tilsyn gjør det rimeligere for de fleste.

«Forskrift om feiing, kontroll med feiebehov, tilsyn med fyringsanlegg og brannforebyggende arbeid, samt om gebyr for feiing og tilsyn for Bergen kommune, Vestland» ble vedtatt i bystyret i slutten av november og trådte i kraft fra 1. januar 2023. Bakgrunnen for den nye forskriften var at gebyrmodellen var moden for revisjon og at fyring i rentbrennende ildsteder gir mindre sot og sjeldnere feiebehov.

Det å feie unødig gjør at brannforebyggerne blir eksponert for mer helseskadelig sot enn nødvendig. I tillegg unngår brann-

vesenet å bruke ressurser på feiing av rene skorsteiner. Tidligere har boliger med fyringssted fått separate besøk i faste intervaller, ett med feiing og ett med boligtilsyn. Nå skal disse to besøkene erstattes av ett besøk, hvor feiebehovet blir vurdert.

Endringen innebærer også at de to tidligere gebyrene slås sammen til ett gebyr, som altså både omfatter tilsyn med fyringsanlegget og kontroll med feiebehovet. Gebyret blir likt for alle enheter med minst ett aktivt røykløp. Endringen medfører at de fleste får rimeligere gebyr.

Brannførebyggjande aktivitetar i Samnanger, Osterøy og Vaksdal

I 2022 kjøpte brannvesenet inn brannførebyggjande produkt i form av brannhemmande teppe, røykeforkle og komfyrvaktar. Dette kunne gjerast grunna støtte frå Gjensidigestiftelsen og deira prosjekt «Det store brannløftet». Produkta vart levert til dei tre kommunane i samarbeid med helsevesenet, og vart delt ut etter behov til aktuelle innbyggjarar.

SAMNANGER KOMMUNE

Det kom inn ei bekymringsmelding, og det vart meldt inn eit arrangement i 2022. Begge vart følgt opp. Det vart gjennomført tilsyn med kommunen sitt nybygg, Skottebakken bufelleskap, noko som resulterte i vidare oppfølging. På Sætervika ungdomssenter ga brannvesenet brannførebyggjande informasjon og gjennomførte praktisk sløkkjøving. Fleire hadde ikkje vore med på praktisk sløkkjøving før, og dette var lærerikt for deltakarane. Det vart også gjennomført fyrverkerikontroll på utsalsstadar i kommunen. Ingen feil vart påpeika.

OSTERØY KOMMUNE

Det har vore stort fokus på brannførebyggjande informasjon og praktisk sløkkjøving for kommunalt tilsette i helsetenesta. Fyrverkerikontroll vart utført på to utsalsstadar. Ingen feil vart påpeika. Osterøy kommune gjennomførte revidering av si ROS-analyse i 2022. Både lokalt brannvesen og Bergen brannvesen deltok saman med andre etatar og tilsette i kommunen.

VAKSDAL KOMMUNE

Det kom inn to meldingar om fakkeltog, og tre meldingar om arrangement. Alle vart følgt opp. I 2021 fekk brannvesenet ei bekymringsmelding gjeldande farleg stoff. Saka vart følgt opp med tilsyn. Denne saka vart avslutta i 2022. Andre tilsyn utført i 2021 kravde vidare oppfølging i 2022.

Arrangementet «Elvebrus» vart gjennomført 30. juli. Dette var første gongen musikkfestivalen vart arrangert i Vaksdal. Saman med Vaksdal brannvesen besøkte Bergen brannvesen festivalområdet dagen før arrangementet, for å sjå om den innmeldte informasjonen stemte med verkelegheita. Nokre små justeringar måtte til. Fyrverkerikontroll vart gjennomført med ein utsalsstad. Påpeika feil vart retta.

SAMNANGER	2020	2021	2022
Tilsyn eigar	-	4	1
Tilsyn brukar	1	7	1
Digitale dokumenttilsyn eigar	4	-	-
Overnattingar	2	2	2
Fyrverkeri	2	2	2

OSTERØY	2020	2021	2022
Tilsyn eigar	2	5	2
Tilsyn brukar	1	7	2
Digitale dokumenttilsyn eigar	-	-	-
Overnattingar	1	7	7
Fyrverkeri	3	2	3

VAKSDAL	2020	2021	2022
Tilsyn eigar	4	2	-
Tilsyn brukar	2	2	-
Digitale dokumenttilsyn eigar	32	3	-
Overnattingar	1	-	-
Fyrverkeri	2	1	1

Foto: Siv Kristin Hovland

Eigenberedskap på bygda

22. november reiste Bergen brannvesen til den vesle bygda Straume i Vaksdal. Her var vi invitert til ei samling på grenda-huset for å snakke om brannvern. Bygda ligg avsides til og kan fort verte isolert dersom det kjem ras eller flaum. Det har skjedd fleire gonger før. «Kva om det også

skulle byrje å brenne? Kva gjer vi med dyra i fjøsen?» Desse og mange andre spørsmål hadde innbyggjarane til brannvesenet. Brannvesenet forklarte kor nærmaste brannressurs var og kor lang tid det ville ta før hjelpa kom. Dei fekk også tips til kva dei kunne gjere sjølv for

å førebyggje brann, og handtere hendin- gar dersom dei skulle skje. Naboane delte også sine erfaringar og var opptekne av å gjere det dei kunne for å hjelpe kvarandre.

Feie- og tilsynstjenester i Samnanger, Osterøy og Vaksdal

Foto: Mats Jakobsen

Foto: Mats Jakobsen

SAMNANGER KOMMUNE

Det har vore noko mindre aktivitet i feie- og tilsyns-tenesta i 2022 enn året før. Dette skuldast at brannvesenet har kome langt med feie- og tilsynsaktiviteten og at behovet for større aktivitet ikkje har vore til stades. Dessverre er det ei utfordring at ein ikkje får gjennomført alle feiingar og tilsyn som vert varsla, då huseigar ikkje er heime når vi kjem. Dette trass i at huseigar har stadfesta på førehand. Til saman utgjør dette meir enn 120 bomturar i året (om lag 20 prosent av varsla tilsyn/feiingar). Brannvesenet har også behandla meldingar om installasjonar av eldstader og behandla tilbakemeldingar på avvik. Om lag 20 prosent avvik ved tilsyn og berre to prosent avvik ved feiing.

OSTERØY KOMMUNE

I Osterøy kommune vart tilsyn av fritidsbustader prioritert i 2022, i tillegg til 460 gjennomførte feiingar eller kontroll med feiebehov. Også i Osterøy kommune er det ei utfordring at mange huseigarar ikkje er til stades når brannvesenet kjem, til trass i at dei har stadfesta meldinga. Her gjeld det heile 26 prosent av varsla tilsyn/feiingar (meir enn 270 tilfelle). Brannvesenet fann 84 prosent avvik på tilsyn og 21 prosent avvik på feiingar/kontrollar.

VAKSDAL KOMMUNE

I 2022 var tilsyn med fyringsanlegg i bustader og fritidsbustader prioritert, noko som gjenspeglar seg i den store auka i talet. Det er påvist avvik ved om lag 44 prosent av tilsyna, noko som er ganske likt 2020 og 2021. Det var planlagt med lågare feieaktivitet i 2022 enn i 2021. Også i Vaksdal var det ein del som ikkje var heime ved varsla feiing/tilsyn, om lag 12 prosent.

SAMNANGER

	2020	2021	2022
Utførte feiingar/kontrollar	376	420	250
Avvik ved feiing	6	9	5
Utførte tilsyn i bustader og fritidsbustader med fyringsanlegg	0	617	301
Avvik ved tilsyn	0	176	60

OSTERØY

	2020	2021	2022
Utførte feiingar	891	511	460
Avvik ved feiing	15	-	-
Utførte tilsyn i bustader og fritidsbustader med fyringsanlegg	476	69	321
Avvik ved tilsyn	290	-	-

VAKSDAL

	2020	2021	2022
Utførte feiingar	1	748	351
Avvik ved feiing	0	21	14
Utførte tilsyn i bustader og fritidsbustader med fyringsanlegg	124	321	769
Avvik ved tilsyn	54	131	336

Beredskapstenester i Samnanger, Osterøy og Vaksdal

Foto: Siv Kristin Hovland

I løpet av året gjennomførte Bergen brannvesen og samarbeidskommunane Osterøy, Vaksdal og Samnanger åtte tilnærma fullskala øvingar på BIR sine anlegg.

I løpet av våren hadde alle dei tre kommunane øvingar i tungberging. Tysdag 31. mai var det Osterøy brann og redning og Åsane brannstasjon sin tur til å øve. Hovudmålet var å øve på innsats og innsatsleiing ved arbeidsulykke med tungberging, og samhandling mellom dei ulike brannvesena, brigadeleiar, 110, helse og politi.

Det vart simulert ei arbeidsulykke på BIR sitt anlegg, like ved brannstasjonen

på Hauge, der ein container hadde velta over ein personbil. Brannmannskapa fekk øve på organisering og sikring av skadestad, livreddande førstehjelp og frigjerung. Markørar frå Røde Kors deltok og gjorde ein fin innsats.

Seksjonsleiar for deltidstyrker, Eirik Pfeiffer, og fagansvarleg for tungberging, Geir Angell, planla og gjennomførte øvingane.

I løpet av hausten gjennomførte alle dei tre kommunane òg CBRNE-øvingar på BIR sine anlegg i dei tre kommunane. Scenario var ei arbeidsulykke med syrellekkasje frå ein tank, som utvikla giftig gass. Folk i området var skadd og måtte reddast ut. På Dale i Vaksdal vart øvinga gjennomført saman med politi og helse, medan i Samnanger deltok Arna brannstasjon og markørar frå Røde Kors. Brigadeleiar frå Bergen brannvesen var med på alle øvingane.

I oktober 2022 vart det gjennomført røykdykkarkurs for sju av brannkonstablane i dei tre kommunane, på det nye øvingsfeltet på Flesland.

VAKSDAL KOMMUNE

I løpet av 2022 vart det tilsett to nye brannkonstablar i Vaksdal. Gjennom året vart det arbeidd med ombygginga av det tidlegare bygget til Sæterdal Elektro til ny brannstasjon. Bygget skal offisielt opnast i 2023, men vart teken i bruk av Vaksdal brannvesen i november.

Det var 47 utrykkingar i Vaksdal i 2022, ein tydeleg oppgang frå 38 oppdrag året før. Unødige og falske utrykkingar utgjorde den største delen med 15 oppdrag. Slike utrykkingar inkluderer automatisk brannalarm ved feil bruk, falsk, teknisk feil eller ukjend, samt avbrote utrykking og unødig kontroll av melding. Dei nest mest hyppige oppdraga var knytt til trafikkulykker og helse med seks oppdrag i kvar kategori.

SAMNANGER KOMMUNE

Samnanger brannvesen fekk i 2022 ein ny first responder bil. Det var til saman 64 utalarmeringar i kommunen i 2022. Helseoppdrag prega oppdragsmengda med 43 utrykkingar, noko som ligg på same nivå som året før. Det var åtte trafikkulykker i 2022, mot to i 2021 og ni i 2020. Det var til saman 27 færre oppdrag samanlikna med året før. Det var to bygningsbrannar i Samnanger i året som gjekk.

OSTERØY KOMMUNE

Osterøy brann og redning tilsette to nye brannkonstablar i 2022. Fredag 10. juni var ein merkedag for Osterøy kommune. Då vart grunnstein for samlokalisering av brann, ambulanse og tekniske tenester høgtideleg lagt ned av ordførar. Samstundes vart det gjennomført kranselag på bygget på Oddalsmyra. Osterøy brann og redning tok i bruk det nye bygget i november.

Osterøy hadde 133 oppdrag i 2022. Dette er ein oppgang frå 125 året før. Ser ein vekk frå unødige og falske utrykkingar med 49 oppdrag i 2022, var 17 trafikkulykker og 25 helseoppdrag dei oppdraga brannvesenet hadde flest av. Brannvesenet rykka også ut til fem bygningsbrannar.

Stort skred på Osterøy

5. oktober gjekk det eit større skred på Bruvikvegen ved Einhammaren mellom Osterøybrua og Bruvik. Raset vart anslått å vere om lag 20 meter breitt og fire-fem meter i høgde.

Vegen vart stengt og politiet sendte ut ein rekke ressursar, samt rekvirerte båt frå Røde Kors. Brannvesenet rykka ut med mannskap frå Osterøy brann og redning, og med dronebistand frå Bergen brannvesen. Området vart undersøkt med drone for å få betre oversikt, og bileta viste at raset hadde gått gjennom eit rassikringsgjerde. Jordskredet skal ha losna på 120 meters høgde, ifølge geologen. Heldigvis vart ingen teken av skredet.

Brann i naust

30. juni 2022 klokka 10.58 vart det meldt om brann i eit naust i Utskotevegen i Samnanger. Brannvesenet rykka ut, og då dei kom fram, viste det seg at to gutar hadde tent bål inne i naustet og at ein av veggane hadde tatt fyr. Brannen hadde utvikla seg så mykje at naustet ikkje var mogleg å redde.

Til fots for å sløkkje hyttebrann

Det var éin bygningsbrann i Vaksdal i 2022. Palmesøndag 10. april klokka 11.08 fekk 110-sentralen inn ei melding om at det brann i ei hytte nær Straume i Vaksdal. Det vart meldt om røykutvikling og flammar frå ei seter langt oppe på fjellet. Det var bratt, langt og vanskeleg tilkomst for brannmannskapa. Innringaren, som eigde hytta, prøvde å halde flammene nede med bøtter med vatn.

Snøskuter frå Dale Røde Kors vart brukt for å frakte utstyr og to brannkonstablar inn dei siste tre kilometrane. Fire brannmannskap måtte gå til fots inn til setra. Innsatspersonell frå Arna og Åsane kom fram få minutt seinare, med ATV og ekstra utstyr. Cirka klokka 13.15 var brannen meldt sløkt. Det var ikkje store skader på hytta. To vaksne, to barn og ein hund, hadde kome seg uskadd ut.

Oppdragsstatistikk i samarbeidskommunar

OPPDRAG	SAMNANGER			OSTERØY			VAKSDAL		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Unødige utrykkingar*	11	2	4	57	38	49	7	13	15
Brann i bygning			2	2	5	5	2	2	1
Branntilløp komfyr					4	4			3
Branntilløp i bygg anna		1		2	1				1
Branntilløp utanfor bygg		1		1	1	1			
Brann i skorstein			1	1	6	6		1	
Brann i bosspann/-container				1				2	2
Brann anna	2		1	1	1	1		2	1
Brannførebyggjande oppdrag	1			3	1	1			
Trafikkulykker	9	2	8	4	18	17	11	11	6
Ubetydeleg forureining		1		4	2	5			
Akutt forureining	2			1					1
Brann i køyretøy	1		1	1	4	1	1		1
Helseoppdrag totalt	51	41	43	38	35	25	5	4	6
Bistand til politi		1		4	2	5			1
Naturhending vind/skred/anna				3	0	2	1	1	
Gras- eller skogbrann i inn- og utmark		1		2	2	3	1		1
Dyreoppdrag		1		3	2	2		1	1
RVR (restverdiredning)		3		3			1	1	
Andre oppdrag	3	1	4	8	3	6	1		7
Sum	80	55	64	139	125	133	30	38	47

*Unødige utrykkingar inkluderer automatisk brannalarm ved feil bruk/falsk, teknisk/ukjend, samt avbrutt utrykking og unødig kontroll av melding.

Foto: Siv Kristin Hovland

ØYGARDEN SLØKKJEAVTALE

OPPDRAG	2020	2021	2022
Unødige utrykkingar*	38	36	46
Brann i bygning	9	10	3
Branntilløp komfyr	2	4	
Branntilløp i bygg anna	1	1	2
Branntilløp utanfor bygg	1		1
Brann i skorstein			2
Brann i bosspann/-container	1		
Brann anna	2	1	4
Brannførebyggjande oppdrag		1	2
Trafikkulykker	6	3	5
Ubetydeleg forureining	2	1	1
Akutt forureining	1	2	
Brann i køyretøy		1	1
Helseoppdrag totalt	1	1	2
Bistand til politi	2	2	4
Naturhending vind/skred/anna			1
Gras- eller skogbrann i inn- og utmark	3	3	
Dyreoppdrag			1
RVR (restverdiredning)			3
Andre oppdrag	5	2	5
Sum	74	68	83

110 Vest

I 2022 tok 110 Vest imot 13 040 nødansrop, som resulterte i 7 982 oppdrag til brannvesenet i regionen, 3 324 av dem i Bergen kommune. I tillegg ble 8 233 oppdrag løst av 110-sentralen, uten behov for å kalle ut brannvesen.

110 Vest består av 38 deltakerkommuner med rundt 620 000 innbyggere i hele Vestland fylke, bortsett fra Stord, Bømlo, Fitjar, Sveio og Etne kommuner. Ansvarsområdet omfatter 33 brannvesen med til sammen 94 brannstasjoner. Bergen er vertskommune og har ansvaret for drift og administrasjon av sentralen.

Det har vært tre møter i 110 Vest sitt brukerutvalg i 2022. Brukerutvalget skal sikre samarbeidskommunenes medvirkning i driften og utvikling av 110-sentralen, samt være et bindeledd mellom disse kommunene og Bergen brannvesen.

GJENNOMFØRT ROS- OG BEREDSKAPSANALYSE

Da den nye brann- og redningsvesenforskriften kom 1. mars 2022, var det med tydeligere krav til nødmeldetjenesten. Dette innebar blant annet at 110-sentralene måtte utarbeide en egen ROS- og beredskapsanalyse. Dette er første gang det er laget en egen analyse for 110 Vest. Arbeidet ble ferdigstilt i april, og her ble det blant annet pekt på utfordringer knyttet til bemanningen.

I arbeidet med ROS-analysen ble det gjort vurderinger av uønskede hendelser, som kunne utfordre kapasiteten og

driften ved 110 Vest. For å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av risikoen som ble identifisert, ble det utarbeidet en rekke tiltak, som på kort og lang sikt vil bidra til å øke robustheten til 110 Vest.

KOMPETANSEUTVIKLING OG ØVELSER

110 Vest satser sterkt på å være en fagsentral med høy kompetanse. Alle de fem vaktlederne har gjennomført ELS-kurs, hvor man lærer en modell for stabsarbeid ved hendelser. Alle vaktledere og operatører har deltatt på fagdager, med tema som blant annet brann i alternative energikilder, akutt forurensning og CBRNE/kjemikalievern. Personell fra 110-sentralen har også vært deltakere på beredskapsavdelingens fagdager.

I løpet av 2022 har 110 Vest gjennom-

ført fagsamling med alle brannvesen i 110-regionen. Tema for samlingen var blant annet den nye brann- og redningsvesenforskriften, informasjon om Nasjonalt brannfaglig råd (NBR), nytt oppdrags- håndteringsverktøy, digitale verktøy på skadestedet og fremtidens nødnett. Det har også vært avholdt fem 11X-møter, som er samhandlingsmøter mellom nødmeldesentralene til brann, politi og helse.

Gjennom året har 110-sentralen ukentlige øvelser med brannvesen i hele regionen. Det har vært alt fra mindre, interne øvelser, til store tunneløvelser og øvelser på PLIVO (pågående livstruende vold) og CBRNE. Det har i 2022 vært utarbeidet, og øvd på, en samhandlingsprosedyre med vegtrafikksentralen.

På våren gjennomførte Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) et dokumenttilsyn med 110 Vest. Tema for tilsynet var øvelser, og hensikten var å kontrollere at rutiner, dokumentasjon og planverk for øvelser var på plass. Rapporten fra tilsynet avdekket to avvik knyttet til manglende årlig plan for øvelser i henhold til ROS- og beredskapsanalyser og mangelfull dokumentasjon på øvelser. Avvikene ble lukket i løpet av året.

NYTT OPPDRAGSHÅNTERINGS- VERKTØY

Arbeidet knyttet til anskaffelse av nytt felles oppdrags håndteringsverktøy for alle landets 110-sentraler har pågått gjennom året. 110 Vest har bidratt med kompetanse og personell i prosessen, og dette vil fortsette også i 2023. Store leveranseproblemer har ført til forsinkelser i prosjektet. Målsettingen er at systemet skal tas i bruk i slutten av 2023.

REKRUTTERING

I 2022 har to vaktledere gått av med pensjon og én operatør har sluttet. Det ble ansatt tre nye vaktledere. To nye operatører ble ansatt på tampen av året og skal begynne i 2023. En operatør gikk

Foto: Siv Kristin Hovland

tilbake til sin stilling i beredskapsavdelingen, og to brannkonstabler skal være i 110-sentralen i minimum tre år. I rekrutteringsprosessene er det innført nye tester, som blant annet omhandler simultankapasitet, omstillingsevne, tekniske ferdigheter og brannfaglig kompetanse.

NY AVDELINGSLEDER

1. januar 2022 ble Christer Skei konstituert som avdelingsleder for 110 Vest, før han ble fast ansatt i stillingen 4. november. Skei har bakgrunn som vaktleder og operatør i 110-sentralen. Han var også en periode i Bergen brannvesens beredskapsavdeling som brannkonstabel, før han gikk tilbake til 110 Vest og prosjektarbeid i forbindelse med sammenslåing av 110 Hordaland og Alarmsentral Sogn og Fjordane.

Før han begynte i 110 Vest, jobbet han som brannkonstabel og utrykningsleder i Nordhordland brann og redning. Stillingen som utrykningsleder for deltidstyrken har han fortsatt, og vikarierer som vaktleder ved behov.

– Jeg liker en utfordring, men måtte gå skikkelig i tenkeboksen før jeg sa ja til jobben. Det er en krevende jobb, men samtidig er det veldig kjekt og jeg angrer ikke.

Christer Skei

Avdelingsleder 110 Vest

Han fremhever at erfaring fra operativt arbeid og nødmeldetjeneste er viktig for å sikre at 110 Vest leverer en faglig god tjeneste. Denne bakgrunnen er også avgjørende for at 110-sentralen skal kunne støtte brannbefal på hendelsesstedet, påpeker avdelingslederen.

– Det å ha dedikerte medarbeidere med variert brann- og redningsfaglig bakgrunn med seg på laget, er en udiskutabel styrke for 110-tjenesten, sier Skei.

Foto: Helene Synes, Sjøforsvaret

Kompetanse og øvelser

Hvert år følger Bergen brannvesen et innholdsrikt årshjul, med både små og store kurs og øvelser. I juni deltok blant annet CBRNE-gruppen til Bergen brannvesen på en storøvelse i Bergen sentrum sammen med forsvaret og de andre nødetatene. Sammen skulle de håndtere en fiktiv kjemisk trussel på Fløibanen.

Øvelsen ble ledet av CBRNE-seksjonen i Sjøforsvaret og gikk ut på å identifisere og uskadeliggjøre en kjemisk trussel på Fløibanens nedre og øvre stasjon. Fløibanen ble stengt i fire timer mens øvelsen pågikk.

Den store beredskapsøvelsen skulle også gjøre at nødetatene og forsvaret fikk øve på samvirke på et forurenset skadested. Den fiktive hendelsen ble håndtert slik den ville blitt i virkeligheten, og målet var

at den skulle være så realistisk som overhodet mulig. Fra brannvesenet ble det sendt inn kjemikaliedykkere for å få en oversikt over området som var eksponert. Mannskapene bidro også med å sikre skadestedet, detekttere stoffer og gi spesialistene fra forsvaret en oversikt ved bruk av streaming.

- Det å øve sammen med nødetatene og andre aktuelle aktører er veldig nyttig og lærerikt for oss. Samtidig er det fint

for oss å komme ut av brannstasjonen og få øve på reelle lokasjoner, forteller fagansvarlig for CBRNE, Stig Fjell.

REALISTISKE SAMØVELSER

På starten av året ble det gjennomført opplæring på nytt utstyr, som de to beltegående slukkerrobotene LUF60, en lift, en krokkløftbil og to UTV-er. I denne perioden pågikk også kursing og utsjekk av instruktører til det nye øvelsesfeltet på Flesland.

Hovedaktiviteten på øvelsesfeltet i 2022 har vært samøvelser. Bergen brannvesen kjører seks ulike samøvelser i året, noen flere ganger. En samøvelse kjennetegnes ved at flere brannstasjoner øver sammen, ofte på tvers av ulike fagområder. I forkant av slike samøvelser ligger det mye ferdighetstrening på individ- og lagnivå.

Slike samøvelser øker felles forståelse for oppgavene og bedrer samarbeid og kommunikasjon.

- Det er viktig å ikke ta noen snarveier, men trene så realistisk som mulig. Først da vil man gjøre de rette grepene når man står midt i en reell situasjon med det stressnivået det medfører, sier seksjonsleder fag og kompetanse, Sveinung Sivertsen.

STORØVELSE I HAMMERFEST

Den største enkeltøvelsen i 2022 var en RITSK-øvelse i Hammerfest, over tre dager. Her deltok syv RITS-mannskaper fra Bergen brannvesen, samt deltakere fra Oslo brann- og redningsetat, Kystverket, Kystvakten og Hammerfest brann og redning. Scenariet var i utgangspunktet en hendelse på en kjemikalietanker. Til tross for enkelte uforutsette utfordringer, ble øvelsen gjennomført med godt utbytte. Øvelsesmomenter var blant annet entring, nødslep og nødankring, samhandling med Kystvakten og Kystverket, og overordnet ledelse.

Andre større øvelser var den årlige PLIVO-øvelsen sammen med de andre nødetatene.

WORKSHOP I HYDROGEN-SIKKERHET

I starten av desember ble den aller første nasjonale workshopen i hydrogensikkerhet arrangert på Herøya i Porsgrunn. På workshopen, som er en del av EU-prosjektet HyResponder, deltok brannvesen fra hele landet og flere hydrogenselskaper. Fra Bergen brannvesen deltok Stig Fjell, fagansvarlig for CBRNE, og Kurt Rusås, fagansvarlig for fornybar energi og el-sikkerhet.

Målet for workshopen var at deltakerne skulle gå tilbake til sine arbeidsplasser med visshet om at de kan håndtere hydrogen på en trygg og god måte. Under workshopen ble el-bilen trukket frem som eksempel. El-bilene kom så raskt ut i markedet, at det i starten var mye usikkerhet rundt hvordan man skulle håndtere en hendelse. Dette er noe man ønsker å unngå at skal skje med hydrogen.

Deltakerne fikk både en teoretisk og praktisk gjennomgang, ved hjelp av tiltakskort, av hva man bør være forberedt på dersom det oppstår en hendelse på en hydrogenbil, en hydrogenstasjon, og på en elektrolyser. Deltakerne delte også sine egne erfaringer.

CBRNE

CBRNE er en fellesbetegnelse på hendelser som omfatter kjemiske stoffer (C), biologisk agens (B), radioaktive stoffer (R), nukleært materiale (N) og eksplosiver (E) med høyt farepotensial. Slike hendelser kan forårsake tap av liv og/eller skade på helse, miljø, materielle verdier og andre samfunnsinteresser. CBRNE-hendelser kan forekomme både ved utilsiktede hendelser (naturkatastrofer, ulykker m.m.) og tilsiktede uønskede hendelser (terror, sabotasje, væpnet konflikt og krig).

CBRNE-gruppen i Bergen brannvesen er spesialtrenet på å håndtere både kjemiske, biologiske, radioaktive og eksplosive stoffer. Stig Fjell er fagansvarlig for CBRNE-gruppen, som holder til på Laksevåg brannstasjon og skal være en ressurs for hele regionen.

Endelig nytt øvelsesfelt

29. april ble Bergen brannvesens nye øvelsesfelt på Flesland offisielt åpnet. – Dette er en stor og etterlengtet dag for Bergen brannvesen. Vi har virkelig savnet et egnet øvelsesområde, sa daværende brannsjef Leif Linde.

Byrådsleder Roger Valhammer klippet snoren og erklærte feltet for åpnet. Ifølge Valhammer var et brannvesen uten et skikkelig øvelsesfelt, det samme som et toppserielag uten en treningsbane.

– Til nå har vi klart oss ved å være kreative, men slik kunne det ikke fortsette. Både av miljøhensyn, men også fordi vi ikke lenger hadde mulighet og fasiliteter til å trene opp nødvendig profesjonalitet

og sikkerhet for våre ansatte, sa Linde i sin tale til de fremmøtte.

GJENBRUK AV BARNEHAGEBYGG

Det nye øvelsesfeltet er rundt ti dekar stort og ligger på nordøstsiden av flyplassen på Flesland. På feltet er det ferdigstilt et øvelseshus og et evalueringsbygg. På det store området rundt byggene er det også en frittstående overtenningscontainer. Selve øvelseshuset er bygget fra grunnen, og har en

rekke øvelsesmomenter. Her kan brannmannskaper blant annet trene på å redde ut mennesker, og øve på tung røykdykking, søketeknikk og slokketeknikk.

Bygget ved siden av øvelseshuset har tidligere vært brukt som barnehage, men er blitt ombygget. I disse gjenbrukte lokalene er det fullt utrustet røykdykkerverksted, garderobes med fasiliteter for å vaske klær og utstyr etter øvelsene. I undervisningsrommene går man gjennom øvelsene i etterkant for evaluering. Ved hjelp av det digitale simuleringstøyet Fire Studio kan man også gjennomføre scenariobasert trening for operative ledere.

Ny røykdykkertest

UMÅTELIG VIKTIG MED SAMTRENING

Under åpningen av øvelsesfeltet utførte brannmannskapene en demonstrasjon av ulike øvelser og utstyr. De simulerte en brann i en enebolig og rykket ut med tre brannbiler. Med viktig kommunikasjon og felles situasjonsforståelse på plass, reddet de personer fra både taket og ut fra øvelseshuset – og slokket brannen.

– For at hele linjen av brann og redning skal profesjonaliseres, er det umåtelig viktig med samtrening. Derfor er det ekstra gledelig at dette anlegget ikke bare vil bidra til kompetanseheving i Bergen, men i hele Vest brann- og redningsregion. Alle brannvesenene i de 18 deltakerkommunene vil nemlig få anledning til å øve her, sa brannsjef Linde.

BRUKEN AV ØVELSESFELTET

2022 har vært et innkjøringsår for øvelsesfeltet, samtidig som det har vært høy aktivitet. Det har gjenstått noe stålarbeid for å fullføre øvelsesfeltet, hovedsakelig på grunn av krigen i Ukraina. Dette arbeidet har pågått samtidig som feltet har vært i bruk.

Brannmannskaper i samarbeidskommunene har gjennomført røykdykkerkurs på øvelsesfeltet, og det har vært praksisuke grunnkurs deltid for mannskaper i Vest brann- og redningsregion. Det er stor interesse for feltet fra medlemsbrannvesen i Vest brann og redning, og det planlegges å gjennomføre flere kurs for denne målgruppen i 2023. Det vil også bli etablert en egen instruktørgruppe fra Vest brann- og redningsregion.

Foto: Siv Kristin Hovland

7. oktober 2021 ble det vedtatt at den såkalte Fredrikstadtesten blir den nye røykdykkertesten i Bergen brannvesen. Opptreningen av mannskaper startet umiddelbart, og i januar 2022 ble de første testene gjennomført.

Samtlige brannstasjoner i Bergen fikk utdelt samme utstyr, slik at alle hadde anledning til å lage testløype i egen stasjon. Mange var spent og trente mye på de nye øvelsene.

Fredrikstadtesten består av tolv ulike poster, og stiller krav til fysisk utholdenhet og styrke. Blodtrykk skal måles både før og etter testen, og for å få godkjent skal den gjennomføres på mindre enn 10 minutter og 30 sekunder. Dette gjør at røykdykkerne også får testet evnen til å disponere kreftene sine.

– Det har vært veldig spennende å starte opp med ny røykdykkertest. Da første gjennomføringen av testen nærmet seg, skal jeg innrømme at jeg var litt spent og nervøs. Men samtidig følte jeg meg ganske trygg på at dette skulle gå bra, sier testansvarlig Stian Bjelland.

I større grad enn tidligere røykdykkertester, blir mannskaper nå testet i fysiske oppgaver de må forvente å gjøre i en reell brann. For eksempel dra slanger, bære pumper og gå i stige. Testen skal utføres med utrykningsbekledning, inkludert støvler, hjelm og pusteluft.

– Noe som har vist seg å være en liten utfordring, er at enkelte øvelser ikke er like enkle å gjennomføre for de som er ikke er så høye. Men de tilbakemeldingene vi har fått, viser at de aller fleste er fornøyde med testen. De synes den fungerer godt, og liker at den er relevant for den jobben de skal utføre, sier Bjelland.

Skogbrannseminar. Foto: Siv Kristin Hovland

Vest brann- og redningsregion

De siste årene har det vært flere store og svært intense skog- og utmarksbranner i bergensregionen. For å gjøre brannvesenet i regionen i stand til å håndtere slike branner, har Vest brann og redning hatt en storsatsing på kurs i skogbrann og ledelse av større hendelser.

Hallingdal brann- og redningstjeneste var i mai instruktør for 60 personer fra Vest brann og redning. Brannvesen fra alle deltakerkommunene deltok på den store skogbrannøvelsen på Torpo.

– Øvelsen i Hallingdal gav oss et stort løft i skogbrannberedskapen vår. Vi har hatt flere store gress- og lyngbranner på Vestlandet, men vi har litt å hente når det

gjelder ledelse, taktikk og teknikk. Dette kurset ga oss mer kunnskap, for eksempel om hvilket utstyr som finnes, og hva man kan bruke det til i en større skogbrann, fortalte Pål Hansen til avisa Hallingdølen.

Hallingdal brann- og redningstjeneste har høy kompetanse på skogbrann, og har holdt kurs for Norges brannskole i 14 år. Øvelsen på Torpomoen viste blant annet brannmannskapene hvordan de skal sette

motbrann, lage begrensingslinjer, håndtere slanger og ulike sløkkemetoder. Metoden er inspirert av forsvaret – bli kjent med fienden ut fra skog og terreng, og angrip fra flere fronter.

Et skogbrannhelikopter deltok også på øvelsen, og piloten ga flere av kursdeltakerne et godt bilde på hva helikopteret kan bidra med i en skogbrann, og hvordan de selv kan hjelpe helikopteret med å treffe på riktig sted.

SKOGBRANNSEMINAR

Siden etableringen av Vest brann- og redningsregion har det årlig blitt arrangert skogbrannseminar. I 2022 var dette seminaret todelt. Det ene var en digital

samling med rekvirering og bruk av helikopter som hovedtema. Del to foregikk på hovedbrannstasjonen i Bergen, og på programmet stod erfaringsoverføring fra utmarksbrannen i Øygarden i 2021. Deltakerne lærte også hvordan de bygger en innsatsorganisasjon når en hendelse eskalerer, og fikk informasjon om skogbrannressursene til Sivilforsvaret og en gjennomgang av hvilket tilgjengelig utstyr som finnes i regionen.

FORNYINGSMIDLER TIL VEST BRANN- OG REDNINGSREGION

I 2021 søkte Vest brann- og redningsregion Statsforvalteren i Vestland om tilskudd knyttet til prosjekt om kompe-

tansehevende tiltak i ledelse og håndtering av skog- og utmarksbranner i regionen. I februar 2022 kom den gledelige nyheten om at dette var innvilget og at Statsforvalteren tildelte prosjektet 300 000 kroner, noe som utgjør 50 prosent av prosjektets budsjetttramme. Begrunnelsen var at dette var et viktig og kompetansehevende prosjekt i regionen.

Risikoen for skog- og utmarksbranner er økende som følge av at kloden stadig blir varmere. Brannene oppstår på nye tider av året og i andre områder enn tidligere. Endret arealbruk i land- og skogbruket gir også økt risiko for skog- og utmarksbranner.

Ifølge Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er det kyststrøkene på Vestlandet som er det området i landet som har størst gress- og lyngbrannfare.

Vest brann og redning ønsker å hjelpe deltakerkommunene med å forbedre evnen til håndtering av skog- og utmarksbranner, både selve slokkeinnsatsen og den strategiske ledelsen. Læringspunktene som Statsforvalteren i Vestland påpekte etter den kraftige utmarksbrannen i Øygarden kommune sommeren 2021, vil være sentrale i arbeidet med å utvikle kompetansehevende tiltak.

ETABLERING AV LEDERSTØTTE

I 2022 ble det etablert et lederstøttesystem, som kan mobiliseres ved langvarige hendelser, og ved hendelser som krever mye ressurser eller spesialkompetanse. Lederstøtten organiseres med en indre og ytre støttestab. Ved store hendelser i regionen etableres den indre lederstøtten i stabsrommet på hovedbrannstasjonen i Bergen, som er tilknyttet 110-sentralen.

En faktor for å lykkes med samhandling og lederstøtte er å arbeide etter samme system og benytte de samme begrepene. Brann- og redningsvesenforordningen pålegger alle brannvesen å jobbe i henhold til Enhetlig ledelsessystem (ELS).

KURS I LEDELSE E

14 ansatte fra Austevoll, Bømlo, Stord, Kvinnherad, Øygarden, Tysnes og Fitjar var i juni 2022 samlet for den praktiske delen av Ledelse E på den nye brannstasjonen i Fitjar sentrum. I Vest brann og redningsregion er det nå nesten 60 personer, som har gjennomført kurset siden det første ble arrangert i desember 2021.

Ledelse E består av en teoretisk e-læringsdel og to dager med øvelser. Kurset erstatter det gamle ELS-kurset som var et fem-dagers oppmøtebasert kurs. Siden Vest brann og redning benytter

Skogbrannkurs i Hallingdal. Foto: Remi Kvalheim

Medietreningskurs. Foto: Siv Kristin Hovland

hendelseshåndteringssystemet CIM, har alle deltakerne også fått en innføring i verktøyet før praksisdelen i kurset. Kurset, som er levert av brannskolen, ble avsluttet med en digital eksamen. I 2022 har nesten 100 ansatte fra de ulike brannvesenene blitt kurset i CIM.

BJØRNIS-MASKOT PÅ Plass

Vest brann- og redningsregion fikk i 2022 endelig maskoten på plass. I tillegg er det også kjøpt inn lydutstyr, telt, flagg og bannere som gjør alle brannvesen i stand til å lage et Bjørnis-opplegg for barn i regionen, og bruke maskoten i sitt brannforebyggende arbeid. Stiftelsen Brannbamsen Bjørnis gjennomførte opplæring med alle brannvesenene, og Voss var først ut med å ta i bruk Bjørnis. Nå gjenstår bare den siste anskaffelsen – en tilhenger med plass til alt utstyret.

MEDIETRENINGSKURS

I mai ble det gjennomført to medietreningskurs for brannsjefer og innsats-

ledere i regionen. Kursene ble arrangert av kommunikasjonsressursene i Bergen brannvesen. Det ene kurset ble holdt på den nye brannstasjonen på Fitjar. Her var det deltakere fra Stord, Austevoll og Fitjar brannvesen.

Dagen etter gikk turen videre til Hotel Ullensvang, med kursdeltakere fra brannvesen i Kvam, Kvinnherad og Ullensvang. På agendaen stod erfaringsutveksling, tips og råd i møte med media på skadested, samt flere praktiske case og intervju.

FAGSEMINAR FOR BRANNFØREBYGGERE

Over 70 deltakere fra kommunene i Vest- brann og redningsregion var samlet i Norheimsund 25. og 26. oktober, da det ble arrangerte fagsamling for brannforebyggere. Den røde tråden gjennom seminaret var HMS. På agendaen var en presentasjon av den nye HMS-håndboken for brannforebyggere, samt et

innblikk i en personlig historie om kreft og hvordan bevisstheden rundt temaet er en helt annen i dag enn før.

STUDIETUR TIL SKOTTLAND

I september reiste leder for Vest brann- og redningsregion Janicke Larsen og seniorrådgiver Pål Hansen på studietur til Skottland, i regi av Samfunnsbedriftene. Målet med turen var å lære av den skotske regjeringen når det gjelder organiseringen av brann- og redningstjenesten. Skottland har en stor, statlig brann- og redningstjeneste. Reisefølget, som bestod av representanter fra DSB og en rekke ulike brannvesen, fikk møte de sentrale myndighetene og besøke hovedkvarteret til brannvesenet. Det er flere likheter mellom Norge og Skottland. Blant annet når det gjelder antall heltid- og deltidstasjoner, antall innbyggere og antall oppdrag. Som Norge, har også Skottland utfordringer med mangfold, og begge landene har flere av de samme satsingsområdene.

2 500 kursdeltakere

Bergen brannvesen opplevde god pågang på kursbestillinger, både fra andre etater i Bergen kommune og eksterne aktører. Særlig var kursene i grunnleggende førstehjelp og grunnleggende brannvern populære.

Kursene i grunnleggende førstehjelp og grunnleggende brannvern var de som ble hyppigst arrangert gjennom året. Det mangeårige helseprosjektet med kurs for ansatte i helse- og omsorgssektoren i Bergen kommune har foregått både på hovedbrannstasjonen og ute i enhetene. Det var 66 deltakere på kurs i utrykningskjøring K160, og 90 på vedlikeholdskjøring.

KURS FOR INDUSTRIVERNET

I oktober holdt Bergen brannvesen en

storskala øvelse sammen med industrivernet på Rema 1000 sitt lager på Hylkje. Scenariet var en ammoniakklekkasje fra kjølelageret, hvor 800 liter ammoniakk lekket ut i bedriften og til omgivelsene, med boligfelt i nærheten. Industrivernet hadde førsteinnsatsen med fokus på evakuering av alle ansatte og identifisering av lekkasjen. Øvelsen var svært realistisk med bruk av ekte ammoniakk. Brannmannskaper fra hovedbrannstasjonen, Åsane brannstasjon, samt Laksevåg brannstasjon sin CBRNE-gruppe, rykket

ut med CBRNE-container. De utførte kjemikaliedykking for å redde ut servicearbeidere (øvelsesdukker) og stoppe lekkasjen.

I løpet av året ble det også gjennomført slokkeøvelse for nesten alle produksjonsansatte på Tine Meierier.

EVAKUERINGSØVELSE FOR BORETTSLAG

I juni ble det arrangert evakueringsovelse for Loneparken borettslag. 40-50 beboere evakuerte fra sine boenheter til samlingsplass. Høyderedskap fra Åsane brannstasjon deltok i øvelsen. Med utfordrende tilkomst til både bygget og leilighetene, var dette var god trening for brannvesenets sjåførere.

Foto: Øyvind Fagermo

Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning

Bergen brannvesen ivaretar daglig ledelse og drift av IUA Bergen region, som omfatter 20 kommuner i Vestland fylke.

Myndigheten til å følge opp og stille krav til den kommunale beredskapen mot akutt forurensning ble fra og med 1. januar 2022 overført fra Miljødirektoratet til Kystverket. Som følge av myndighetsoverføringen ble forskrift 4. januar 2022 nr. 10 om kommunal beredskap mot akutt forurensning innført. Forskriften stiller krav om at alle kommuner skal utarbeide en miljørisiko- og beredskapsanalyse. IUA Bergen region valgte å utarbeide en regional miljørisiko- og beredskapsanalyse som gir et oversiktsbilde av

miljørisikoen og beredskapen mot akutt forurensning i regionen. Denne analysen ble ferdigstilt i 2022. Arbeidet med de kommunale analysene pågikk gjennom året. På tampen av 2022 startet arbeidet med å lage ny interkommunal beredskapsplan mot akutt forurensning, noe som også er et forskriftsfestet krav.

ENDRET SAMARBEIDSMODELL

Forskriften om kommunal beredskap mot akutt forurensning fastsetter også at kommunene skal delta i interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning. Det

interkommunale samarbeidet skal opprettes i henhold til kommuneloven kapittel 19 eller lov om interkommunale selskaper. IUA Bergen region sine gjeldende vedtekter er tuftet på § 27 i den gamle kommuneloven. Fristen for omdanning til en lovlig samarbeidsmodell er fire år etter at den nye kommuneloven trådte i kraft, hvilket betyr høsten 2023. Årsmøtet i IUA Bergen region vedtok i 2021 at samarbeidet skal omdannes til kommunalt oppgavefelleskap. Utkast til samarbeidsavtale for det kommunale oppgavefelleskapet ble utarbeidet i 2022.

IUA INNSATSTEAM

IUA Bergen region etablerte i 2021 et innsatsteam bestående av 18 personer

Foto: Siv Kristin Hovland

som til daglig er tilknyttet brann- og redningsetater i deltakerkommunene. Innsatsteamet får anledning til å bruke litt ekstra tid og øvrige ressurser til opparbeiding av kompetanse og trening i å drive oljevernaksjoner. De fleste av deltakerne i innsatsteamet var med på en samling ved Kilstrømmen Brygge i Austrheim kommune 9.-10. juni 2022. På samlingen ble det gitt en repetisjon av teori knyttet til HMS, riktig bruk av oljevernutstyr, organisering av skadested og etablering av ren og skitten sone. Resten av samlingen foregikk i felt med en rekke relevante øvingsmomenter.

ØVELSE KINN

I november deltok IUA Bergen region på «Øvelse Kinn» som var en stabsøvelse initiert av Equinor og NOFO (Norsk Oljevernforening For Operatørselskap). Alle IUA langs kysten fra og med Nordmøre region til og med Bergen region ble trent under øvelsen. Øvelsen gikk over fire dager fra morgen til kveld. I løpet av øvelsen ble det høstet viktige erfaringer som blir tatt med videre i arbeidet med å utvikle beredskapen mot akutt forurensning i IUA Bergen region.

BÅTVRAK - EN ØKENDE UTFORDRING

Utfordringene med båtvrak og henvilte fartøy er økende. Bergen Havn, Bergen og Omland Friluftsråd og IUA Bergen region gikk sammen om å lage en veileder som kommunene i vår region skal kunne støtte seg til i håndteringen av slike saker. Første versjon av veilederen ble presentert på et møte med kommunene 9. juni 2022.

Foto: Siv Kristin Hovland

Første kvinnelige brannsjef i Bergen

– Jeg er veldig glad og veldig stolt, sa Janicke Larsen, da hun landet toppjobben i brannvesenet.

Larsen er Bergens aller første kvinnelige brannsjef og en av få kvinner i det norske brannsjef-kollegiet. Hun kom fra jobben som leder av brannforebyggende avdeling, hvor hun hadde vært i fire år.

– Først og fremst er jeg beæret over den tilliten jeg har blitt vist, og kjenner både på stolthet og ærefrykt. Det er en stor og spennende oppgave med mye ansvar og store muligheter, sier hun.

Den nye brannsjefen har en noe uvanlig bakgrunn for brannyrket. Hun har nemlig doktorgrad i arkeologi og har i en rekke år jobbet både som arkeolog og leder for formidlingsavdelingen i Bymuseet i Bergen. Hennes kunnskap om Bergens historie og Bryggen kan komme godt med når hun skal lede brannvesenet i arbeidet med å verne trehusbyen mot brann.

HR, HMS, kvalitet og miljø

Foto: Siv Kristin Hovland

Bergen brannvesen har 293 ansatte, fordelt på 292,9 årsverk.

REKRUTTERING 2022

- 1 brannsjef
- 3 brannforebyggere
- 2 ingeniører
- 1 analytiker
- 1 IKT-rådgiver
- 1 avdelingsleder
- 17 brannkonstabler - sommervikarer

I tillegg til dette er ytterligere ni ansettelsesprosesser ferdigstilt i 2022, én kommunikasjonsrådgiver, to alarmsentraloperatører og seks brannkonstabelvikarer. Vi har opplevd noe nedgang i søkermassene

i 2022 og har i enkelte tilfeller måtte lyse ut stillinger to ganger. Det har vært en særlig nedgang i antall søknader til dagstillinger. Arbeidsmarkedet har vært i endring etter korona og ingeniører har vært en spesielt ettertraktet arbeidskraft.

AVGANG 2021

- 1 brannsjef
- 1 avdelingsleder
- 1 kommunikasjonsrådgiver
- 4 ingeniører
- 1 seksjonsleder
- 1 alarmsentraloperatør
- 2 vaktledere
- 1 brannforebygger
- 1 brannkonstabel

Vi har hatt lav pensjonsavgang og de eneste som gikk av med pensjon i 2022 var brannsjefen og to vaktledere.

BRANNSJEF LEIF LINDE GIKK AV OG NY BRANNSJEF BEGYNTE

Etter 40 år i Bergen brannvesen, fem av dem som brannsjef, gikk Leif Linde av med pensjon 1. august 2022. I tillegg til å etablere dykkertjenesten for 30 år siden, har Linde gått gradene fra brannkonstabel til leder for operativ avdeling og varabrannsjef. 20. mai var det offisiell avslutning for Leif Linde på hovedbrannstasjonen med over 130 gjester.

Fra og med 8. august var Janicke Larsen på plass som ny brannsjef. Hun kom fra stillingen som leder av brannforebyggende avdeling i Bergen brannvesen gjennom fire år.

VIKARER

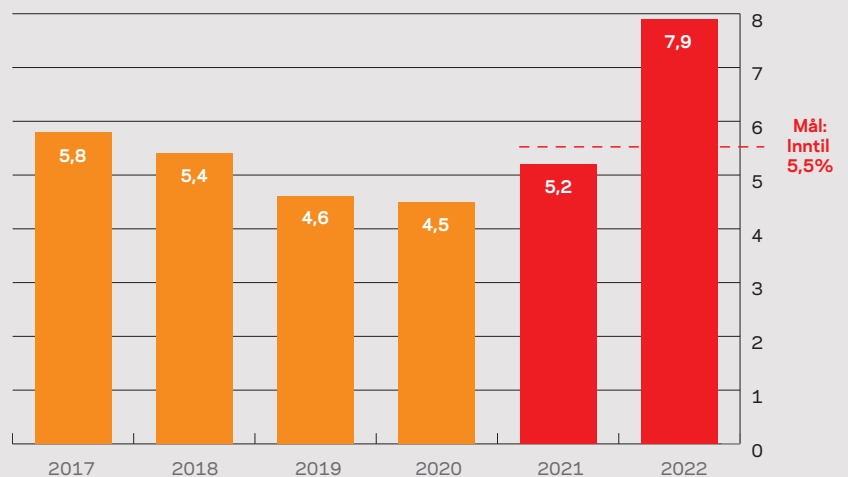
I forbindelse med avvikling av sommerferien 2022 besluttet Bergen brannvesen å søke etter sommervikarer til beredskapsavdelingen. 135 personer søkte ni ukers sommervikariat. Etter gjennomført rekrutteringsprosess fikk 17 av disse tilbud, og gikk inn som vikarer i den perioden våre faste mannskaper avvirket ferie. Introduksjonskurs ble gjennomført i forkant av ferien, slik at vikarene var best mulig forberedt. Erfaringene med sommervikarer var gode. I slutten av 2022 ble det lyst ut nye vikariater av lengre varighet. Seks søkere ble ansatt som vikar til utgangen av august 2023.

UTVIKLINGSTREKK I SYKEFRAVÆRET

Det har vært en stor økning i sykefraværet i 2022 og vi endte opp på 7,9 prosent. Målsettingen vår er inntil 5,5 prosent fravær. Den klart største økningen finner man i sykefravær som varer mer enn 56 dager (økning fra 1,8 prosent i 2021 til 3,5 prosent i 2022). Årsakene til dette er sammensatte, men de fleste tapte dagsverkene i denne kategorien knyttes til muskel- og skjelettlidelser.

For de øvrige kategoriene kan det være interessant å sammenlikne med fraværs-tallene i 2018, som var helt uberørt av

SYKEFRAVÆR 2017-2022

koronafravær. Da har fraværet på mellom 17 og 56 dager sunket fra 1,7 prosent til 1,6 prosent, for fravær mellom fire og 16 dager har det økt fra 0,8 prosent til 1,6 %, mens det for fravær under fire dager har økt fra 0,8 % til 1,1 %. Vi ser at fraværestallet i «koronaårene» 2019-2021 har vært lavere. Antakelig kan en del av korttidsfraværet i 2022 knyttes til sykdom som skyldes ulike omikron-varianter og luftveissykdommer.

Vi jobber forebyggende med IA-arbeidet og følger sykefraværet tett. Bedriftshelsetjenesten benyttes aktivt i enkelt-saker.

MEDARBEIDERUNDERSØKELSE

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i oktober 2022. Vi oppnådde en

svarprosent på 48,1 %. Dette er svakere oppslutning sammenlignet med tidligere år. Sist gang undersøkelsen ble gjennomført var i 2020. Resultatene fra 2020 og 2022 er i stor grad sammenfallende. På fem punkter var resultatene helt like, på to punkter var det bedre resultat i 2022 og på tre punkter var resultatet dårligere. Det var kun på ett punkt svaret falt med mer enn 0,1 og det var på punktet om «relevant kompetanseutvikling». Dette var også det punktet som kom dårligst ut for Bergen brannvesen sin del med 3,5 (av 5 mulige). Høyeste skåren får vi på punktet «nytteorientert motivasjon» med 4,6. Undersøkelsen blir fulgt opp med handlingsplaner på de ulike områdene.

HR, HMS, kvalitet og miljø

MANGFOLD

Vi trenger folk som gjør en god jobb, uavhengig av kjønn, etnisitet, tro, fysisk funksjonsevne eller legning. Det er viktig at brannvesenet gjenspeiler mangfoldet i samfunnet. Et brannvesen som er sammensatt av dyktige ansatte med ulike kvaliteter, kunnskaper og erfaringer vil styrke oss i tjenesten vi gjør for innbyggerne.

Når det gjelder kjønn, så er det 252 menn og 41 kvinner i Bergen brannvesen. Størst er skjevfordelingen blant operativt personell i beredskap og 110-sentralen, mens ansatte i brannforebyggende avdeling har en jevnere kjønnsfordeling. Brannsjefens ledergruppe består av åtte personer, fire kvinner og fire menn.

Mangfold ble vedtatt som et av tre hovedsatsingsområder for Bergen brannvesen i 2023. Dette innebærer konkrete planer og tiltak for å øke mangfoldet.

MILJØ OG GRØNN STRATEGI

Kantinen ble sertifisert etter ISO 14001:2005. Dette innebærer at virksomheten har et ledelsessystem som er i overensstemmelse med standarden for miljø.

Samtidig som det nye øvelsesanlegget på Flesland ble tatt i bruk, ble aktivitetene knyttet til strålerørsteknikk ved hovedbrannstasjonen betraktelig redusert. Dette innebærer at støy og utslipp er tatt ned til et minimum.

I 2022 ble det installert nye kjøreporter i hovedbrannstasjonen. Dette tiltaket

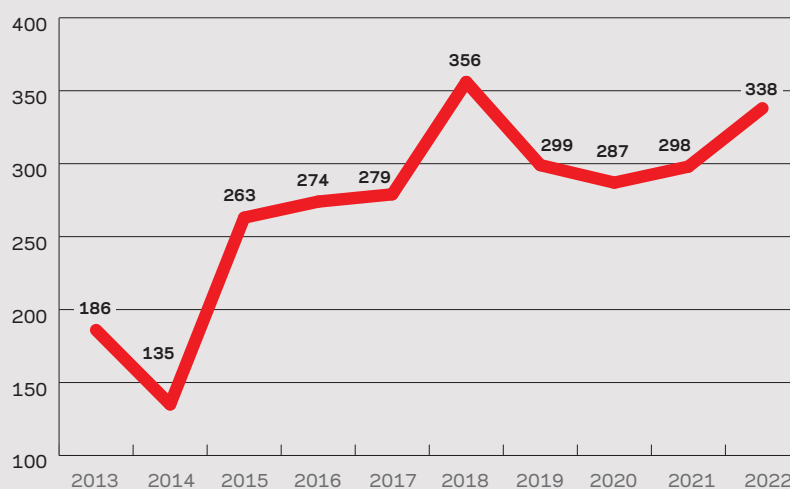
har hatt stor påvirkning når det gjelder varmetap i garasjen. Det ble også montert nyere bilvaskemaskin (gjenbruk) med redusert vannforbruk. Avløpsvann blir renset og partikler samles opp i sandfang. Miljømerkede kjemikalier brukes.

Det stilles miljøkrav i alle anskaffelser der det er mulig, blant annet utslippskrav på kjøretøyer, bruk av el-biler, miljøkrav til vaskemidler, emballasje og produksjonsprosesser.

UØNSKETE HENDELSER

Bergen brannvesens rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik og uønskete hendelser sikrer en effektiv, trygg og forsvarlig drift. Brannsjefens ledergruppe går ukentlig gjennom og følger opp avvik og uønskete hendelser.

REGISTRERTE UØNSKETE HENDELSER OG AVVIK 2013-2022

Tallene er inkludert maritime avvik

Det er en oppgang i registrering av uønskete hendelser fra 298 i 2021 til 338 i 2022. Dette er positivt og ansatte oppfordres til å registrere avvik. Feil og avvik oppdaget ved testing eller periodisk kontroll utgjør en stor del av rapportene. Gode rutiner på dette området har bidratt til at avvik oppdages tidlig, og at beredskapen dermed ikke forringes. Rapporter knyttet til IKT har økt i 2022. Årsakene er sammensatte, men noe kan forklares gjennom større fokus på å rapportere denne type hendelser og mer komplekse systemer. Etter innføring av nytt sambandsutstyr er det svært få avvik på dette området. Tilsvarende gjelder røykdykkerutstyr.

Foto: Siv Kristin Hovland

Begynte i brannvesenet på pur f***

Det som opprinnelig startet som en kvinnekampsak, er blitt til 40 år i brannvesenet. 6. mai 1982 startet Tordis Valskog som feierlærling i Sandviken. Selv om det i dag er en selvfølge at kvinner gjør en like god feierjobb som menn, har det ikke alltid vært slik.

Jeg var ung og opptatt av kvinners rettigheter. Da det ble lyst ut ledig stilling som feierlærling, måtte jeg bare søke for å vise at kvinner kan gjøre en like god jobb som menn, forteller Tordis.

Lærlingplassen fikk hun, og med det ble Tordis den første kvinnelige feiersvennen i Norge.

- Da jeg fikk jobbtilbudet, fikk jeg plutselig litt panikk. Kom jeg virkelig til å klare det? Mange var skeptiske, men jeg tenkte at nå skal jeg forsøke, slik at de får noe å tenke på.

Tordis Valskog
Overfeiermester

Moren til Tordis var også kvinneforkjemper, og var en god støttespiller. Da Tordis begynte i jobben, var det starten på å bryte oppfatningen av at feieryrket kun var for menn. Kollegaer beskriver Tordis som ærlig og uredd, og sier hun har gjort mye for å bane vei for andre kvinner i yrket.

EN GOD STØTTESPILLER FOR ANDRE

Hun fikk tilnavnet «rødstrømpen» og «tante Tordis» – sistnevnte fordi hun var en problemløser andre kunne komme til. Hun inviterte andre kvinner i mannsdominerte yrker hjem til seg, slik at de kunne støtte hverandre og stå sammen i utfordringene som fulgte.

Tordis forteller at hun ble godt tatt imot av kollegaer og ledelsen i Bergen brannvesen, men det var mange praktiske ting som måtte på plass, for eksempel egen kvinnegarderobe. I starten var det innbyggerne som var skeptiske da de fikk en kvinnelig feiersvenn på døren.

– Jeg, og etter hvert mine kvinnelige kollegaer, måtte hele tiden bevise at kvinner kan, sier hun.

STOLT OVER FAGET

Tordis har alltid vært stolt over faget sitt, og trekker frem at det aller kjekkeste har vært å se utviklingen over disse 40 årene. Da hun startet, krøp de rundt i oljefyringskanaler i veggen og var fulle av oljesot. Soten hadde så mye svovel i seg at de alltid måtte feie oljefyringsanlegg mot slutten av dagen. Det klødde i huden og

kjeledressene gikk i oppløsning dagen etter fordi de var fulle av svovelsot.

– Det har vært en enorm utvikling, og i dag er jeg glad det er stort fokus på HMS og forebygging av skader.

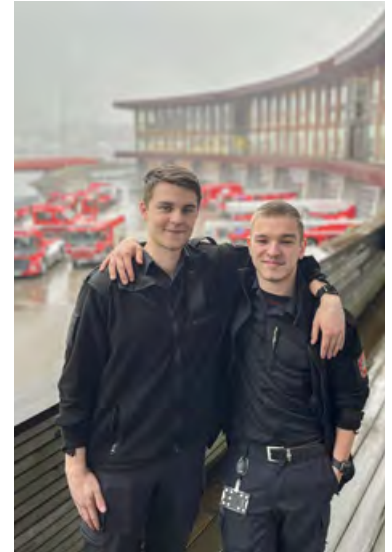
SPESIELT BÅND TIL INNBYGGERNE

Som feiersvenn og brannforebygger får du et helt spesielt bånd til befolkningen. Tordis trekker frem tilliten de gir. De legger ut nøkler og lapper, og stoler på brannforebyggeren som kommer.

– Vi har en naturlig tillit hos folket, og kommer veldig tett på de vi kommer hjem til. Jeg har opplevd flere ganger at folk har hatt behov for en prat, og noen har til og med grått på skulderen min fordi de nettopp har mistet ektemannen eller nevøen sin. Mange forteller oss om bekymringene sine, og det har vært fint å ha en slik rolle.

De senere årene har Tordis jobbet administrativt, og hun har blant annet hatt ansvar for brannforebyggerlærlingene.

– Jeg er stolt over faget mitt, og stolt over det vi gjør. Jeg er veldig glad for at vi har så mange flotte ungdommer på avdelingen vår.

Petter og Emil. Foto Siv Kristin Hovland

Tre ferske brannforebyggere

I løpet av 2022 bestod tre lærlinger svenneprøven, Petter Bekkenes Knutsen, Emil Offerdal og Nix Bujakins. Bergen brannvesen hadde også fem ansatte som bestod mesterutdanningen og fikk tildelt mesterbrev. Disse var Joakim Bjermeland, Mike Hella Torgersen, Sebastian Meyer, Yvonne Johnsen og Andreas Bekkenes. Mesterbrevet er en videreutdanning for de med fag- og svennebrev, og er en lovbeskyttet tittel for håndverkere som tar høyere yrkesfaglig lederkvalifikasjon. Utdanning mot et mesterbrev består av fagområdene bedriftsledelse, faglig ledelse og faglig fordypning. Gratulerer til alle sammen!

Legevaktbilen i full sving

I februar fikk Bergen brannvesen sin splitter nye legevaktbil, en Ford Explorer hybrid. Legevaktbilen er stasjonert på hovedbrannstasjonen og har vært i drift siden 2018. Den er bemannet med en lege fra Bergen legevakt og en sjåfør og akuttgjelder fra Bergen brannvesen. Legevaktbilen opererer på alarmer fra AMK og legevakten og kan sammenlignes med at legevakten «kommer hjem» til pasienten, undersøker og kan starte behandling på stedet. I 2022 har legevaktbilen hatt en stadig større oppdragsmengde.

Likevel skattefritak for USAR-bil

Bergen brannvesen mottok 9. august medhold fra Skatteinspektoratet i klagen over vedtak om Skatteinspektoratets avslag på søknad om fritak for spesialutrustet kjøretøy til bruk for brannvesenet. I det siste skrivet fremholdt Skatteinspektoratet at det fastmonterte utstyret i bilen var av et slikt omfang at kjøretøyet «vanskelig kan benyttes til annet formål enn redningsarbeid». På bakgrunn av dette vurderte Skatteinspektoratet at USAR-bilen har tilstrekkelig fastmontert spesialutstyr. Avgiften ble refundert og saken vil kunne danne presedens for lignende saker i brann-Norge.

Opstart for byggearbeidet i Fana

4. august ble det fattet igangsettingsvedtak for nye Fana brannstasjon. Igangsettingsvedtaket for byggearbeidet inkluderte betongarbeider og opparbeidelse av tilkomstvei. Byggearbeidene startet i oktober.

Deler kunnskap om verdiberging

Oslo brann- og redningsetat og Bergen brannvesen har samarbeidet om å utvikle et eget undervisningsopplegg for restverdiredning (RVR) av kulturhistoriske verdier ved brann. Opplegget kan fritt benyttes av alle brannvesen i Norge.

Under en hendelse må brannvesenet enkelt kunne forstå hvilke prioriterte gjenstander som skal sikres og berges, og hvordan. Det er derfor viktig at eiere og forvaltere blir mer bevisst på å vurdere risiko, kartlegge verdier og gjøre forebyggende tiltak. Det er de som kjenner verdiene best, som må lage en konkret prioritering av gjenstandene, før en brann oppstår. Like nødvendig er det å heve brannvesenets kompetanse på området.

USAR-mannskapene i Bergen brannvesen. Foto: Siv Kristin Hovland

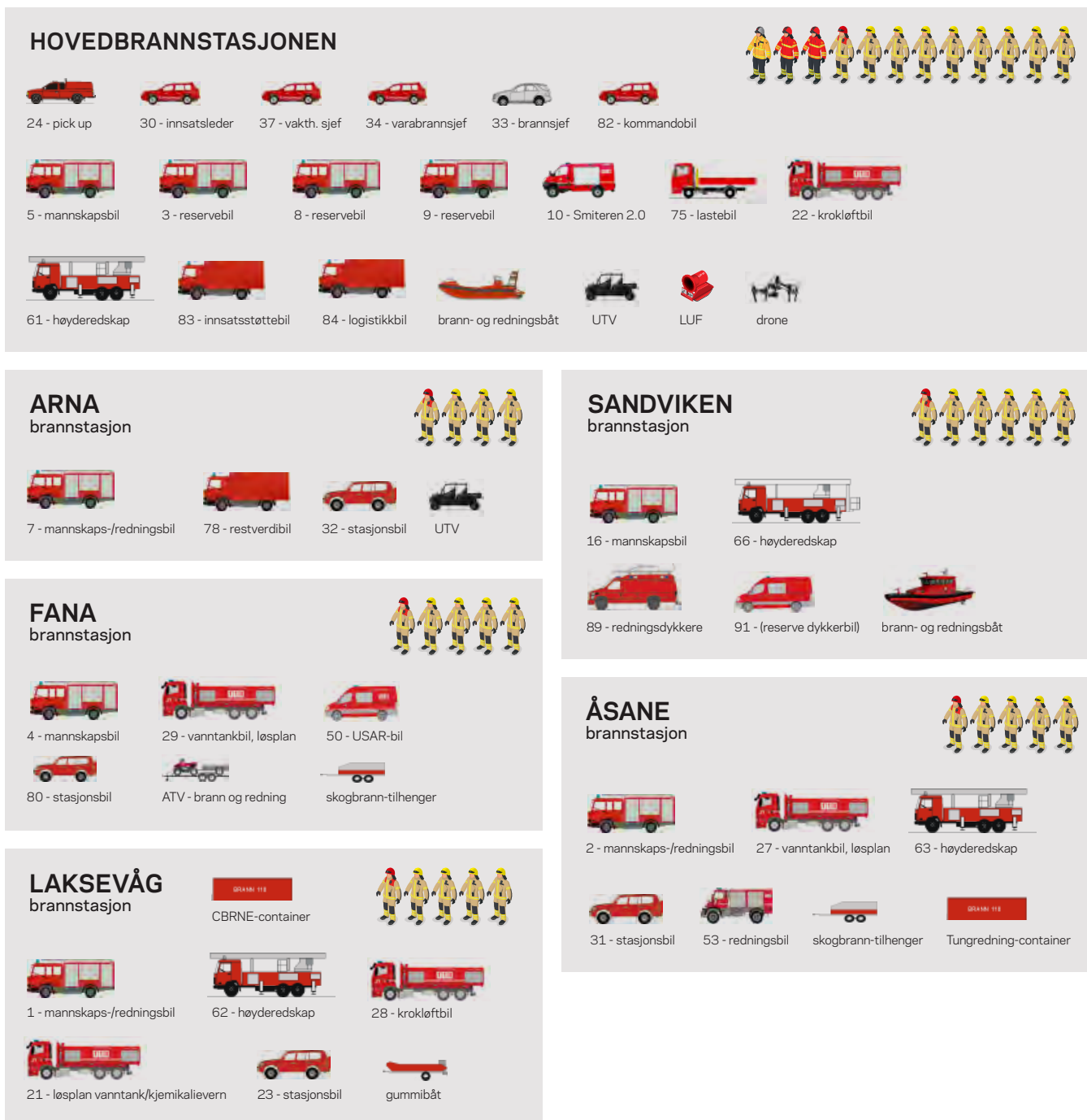
Foto: Siv Kristin Hovland

Ressurser

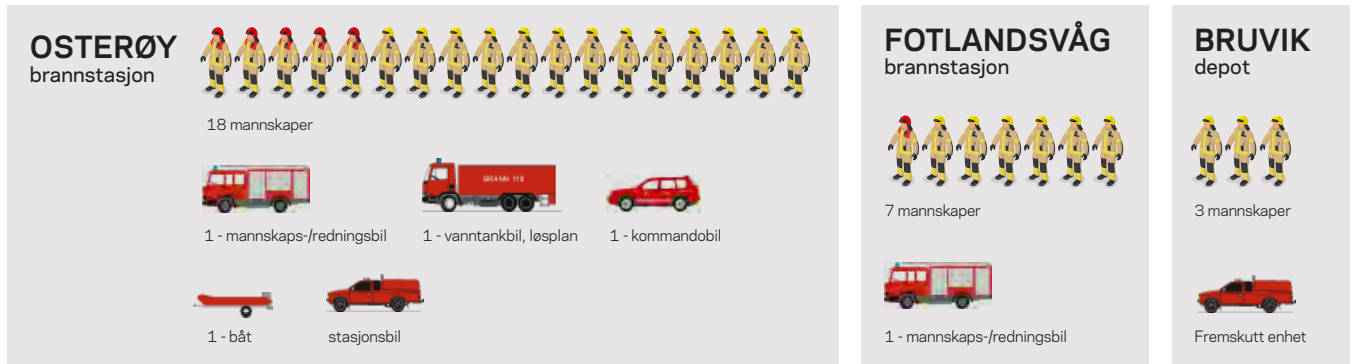
Bergen kommune

Ressuroversikten viser minimumsbemanning på 37 kasernerte mannskaper pr. vakt og nødvendig beredskapsmateriell.

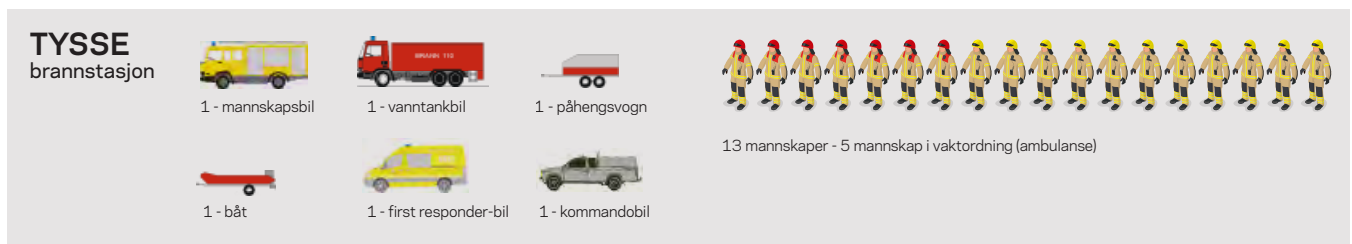
Osterøy kommune

Brannvesenet på Osterøy består av 28 deltidsmannskaper. Av disse er det seks utrykningsledere i vaktordning. I tillegg jobber én ansatt i Osterøy kommune med brannforebyggende oppgaver.

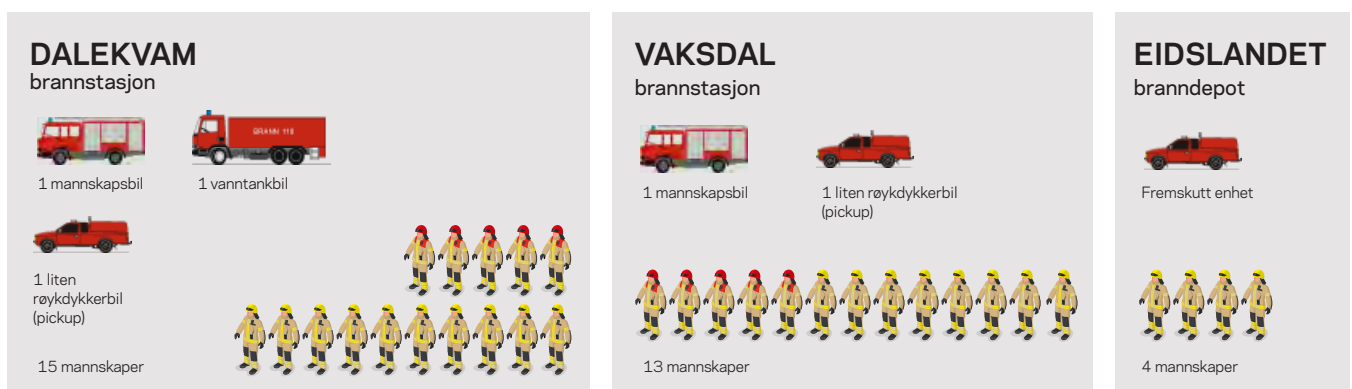
Samnanger kommune

Brannvesenet i Samnanger har 18 deltidsmannskaper. Av disse er det syv befal i vaktordning. Samnanger brannvesen har i samarbeid med legekantoret også ansvaret for bemanningen og vaktordningen for kommunens first responder-bil.

Vaksdal kommune

32 deltidsmannskaper, av disse er ti befal i vaktordning.

Årsregnskap

Driftsregnskap

(ALLE TALL I 1 000 KR)

	2022		2021		2020	
Netto lønn	246 839 659	68,5 %	242 072 483	70,2 %	232 066	71,2 %
Kjøp av varer og tjenester	77 584 080	21,5 %	77 430 395	22,4 %	63 172	19,4 %
Overføringer	21 638 059	6,0 %	15 849 475	4,6 %	15 232	4,7 %
Andre utgifter	14 498 307	4,0 %	9 606 109	2,8 %	15 434	4,7 %
Sum utgifter	360 560 105	100 %	344 958 462	100 %	325 904	100,0 %
Andre salgs- og leieinntekter	66 500 328	30,9 %	63 396 438	30,3 %	-54 316	46,1 %
Øvrige inntekter	78 815 028	36,6 %	72 494 634	34,7 %	-63 568	53,9 %
Sum inntekter	145 315 356	67,5 %	135 891 072	65,0 %	-117 884	100,0 %
Bykassens nettoutgift	215 244 749	100,0 %	209 067 390	100,0 %	208 020	63,8 %

Investeringsregnskap

(ALLE TALL I 1 000 KR)

	Netto investerings- utgift Bergen brannvesen
Vaskemaskin hovedbrannstasjonen	1 141 482
Biler	9 436 703
Gassanlegg Flesland	2 124 532
Pågående prosjekt evalueringsbygg Flesland	2 322 238
Nytt oppdragshåndteringssystem 110-sentralene	2 005 062
CBRNE-container finansert av IUA	127 088
Netto investeringsutgift	14 834 866

I 2022 mottok Bergen brannvesen blant annet følgende tilskudd:

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB)

150 000 / Redningsinnsats til sjøs (RITS)

Gjensidigestiftelsen

1 389 000 / Brannforebyggende utstyr

Kystverket

500 000 / Redningsinnsats til sjøs, kjemikalievern (RITSK)

Norsk oljevernforening for operatørselskap (NOFO)

479 032 / Interkommunalt samarbeid mot akutt forurensning

Vestland fylkeskommune

300 000 / ESLOKK Brannslangeposter

Foto: Siv Kristin Hovland

Bergen brannvesen

Postboks 7700

5020 Bergen

Tlf: 53 03 00 00

bergen.brannvesen@bergen.kommune.no

www.bergen-brannvesen.no

 facebook.com/bergenbrannvesen

 twitter.com/brannsjefbergen
twitter.com/110vest

 instagram.com/bergenbrannvesen

 [LinkedIn: bergen brannvesen](https://www.linkedin.com/company/bergen-brannvesen)

